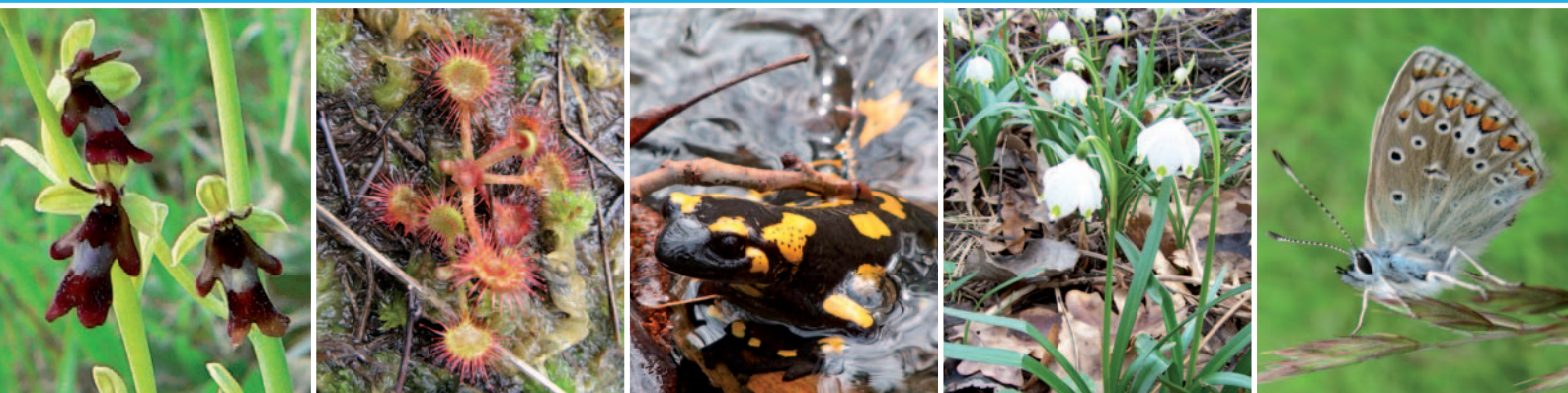

ROČENKA

životního prostředí Ústeckého kraje

2009

Úvod.....	3
Základní informace o území	5
Ovzduší	6
Voda	14
Horninové prostředí.....	20
Ochrana přírody.....	22
Zemědělství	27
Lesní hospodářství	30
Myslivost	32
Rybářství	33
Odpady	34
Staré ekologické zátěže	36
Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta	37
Prioritní problémy životního prostředí 2009	38
Kontaktní adresy důležitých institucí v Ústeckém kraji.....	39
Zdroje dat.....	40
Seznam použitých zkratk	41
Prostor pro poznámky	42
Některé vzácné houby v Ústeckém kraji.....	43

Úvodní slovo hejtmanky Ústeckého kraje Jany Vaňhové

Vážení občané,

opět držíte v ruce ročenku životního prostředí, která každoročně hodnotí uplynulý rok z nejrůznějších úhlů pohledu. Sedmé vydání nabídne kromě rekapitulace významných událostí, které se v roce 2009 staly, řadu nových zjištění v oblasti emisních limitů, vodních toků a vývoje krajiny.

Životní prostředí se v souvislosti s Ústeckým krajem často spojuje spíše v negativním významu, protože území si nese řadu problémů z minulosti, kdy se kraj zaměřoval na těžební průmysl. Ten zanechal v krajině stopu, kterou se daří postupně odstraňovat, ale jistě všichni víme, že se jedná o běh na dlouhou trať. Přesto už předchozí roky dokazují, že důsledné a systematické zlepšování má své úspěchy a přináší očekávané ovoce.

Postupné pozitivní změny v životním prostředí vnímají nejen obyvatelé Ústeckého kraje, ale i turisté z celé České republiky a ze zahraničí. Náš kraj už si nespojuje pouze se zničenou krajinou, ale znají i krásy a klenoty, které si hýčkáme a věnujeme jim naši péči. Nejrůznějšími atraktivními oceněními to dokazují jednotlivé oblasti, které každoročně lákají čím dál více turistů. Lidé někdy ani nepoznají, že se nacházejí v místě, kde se dříve těžilo.

Pro Ústecký kraj představuje rekultivace zničeného prostředí prioritu, pro kterou dělá maximum. Důkazem jsou miliardy, které mířily a míří na obnovu poškozených oblastí.

Ovšem pouze snaha kraje nestačí. Do péče o prostředí, ve kterém žijeme, se proto zapojují i další organizace, které vycházejí vstříc zlepšování životních podmínek. Ústecký kraj neustále upozorňuje a vyžaduje přísné dodržování emisních limitů, tlačí na provozovatele závodů, aby používali jen ty nejmodernější technologie, které zabrání dalšímu znečišťování regionu. Na základě pravidelných měření sledujeme, jakých výsledků při ochraně životního prostředí jednotlivé průmyslové podniky dosahují a jak emise škodlivin dále snižují, či úplně odstraňují. K tomu máme k dispozici řadu důležitých legislativních opatření, která využíváme při každé příležitosti. Povolujeme pouze stavby, které budou mít minimální negativní dopad na životní prostředí. Chceme, aby provozovatelé investovali do zařízení, která to umožní. Je pro nás důležitá jejich odpovědnost ke kraji, kde působí.

Jistě se shodneme, že pobyt v přírodě na čerstvém vzduchu dokáže každému příjemně zvednout náladu a je proto zásadní udržovat kvalitu životního prostředí. Rozvoj cyklostezek, parků a turistických tras je důkazem toho, že vedení kraje postupuje systematicky a uvědomuje si současný trend, kterým je prosazování zdravého životního stylu. I v loňském roce jsme spolupracovali se sousedním Saskem na aktivitách, které povedou k obnovování a k ochraně Krušnohoří.

Matka příroda nám kromě potěšení přináší i nečekané situace, které je kraj nucen operativně řešit. Příkladem za všechny mohou být ničivé povodně v červenci 2009, které zasáhly Děčínsko. Díky Integrovanému záchrannému systému Ústeckého kraje a společnému úsilí představitelů samosprávy se podařilo během sedmi dnů situaci v postiženém regionu stabilizovat. I taková zkušenost potvrdila, že dokážeme včas zareagovat a jednat, pokud to překvapení přírody vyžadují.

Pozitivních změn v postoji k životnímu prostředí si všímám i mezi vámi, občany Ústeckého kraje. Předpokládám, že naše společné úsilí povede k neustálému zlepšování našeho kraje, který si to bezpochyby zaslouží. Věřím, že odměnou nám budou výsledky, na které se můžeme v budoucnu těšit a které nám ukáží, že vše mělo a má smysl.

Úvodní slovo náměstka hejtmanky Ústeckého kraje Arno Fišery

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou Ročenka životního prostředí Ústeckého kraje za rok 2009, jejímž cílem je shrnout a předložit odborné i široké veřejnosti informace o aktuálním stavu životního prostředí, posoudit dlouhodobé trendy vývoje jednotlivých složek životního prostředí mající rozhodující vliv na životní prostředí, ale také informovat kdo, co a do jaké míry ovlivňuje kvalitu našeho života.

Pro někoho může být řec čísel a grafů nečitelná; postupného zlepšování životního prostředí v našem kraji si můžeme všimnout i bez čísel v každodenním běhu života. Ráno se nesetkáváme s varovnými praporky na autobusech signalizujícími smogovou situaci, v létě se stává běžným koupání v Labi, řeky jsou obleženy rybáři, při vstupu do lesa již obvykle neklopýtáme o vyhozenou lednici, rekultivované doly a výsypky zvou k výletům i ke koupání.

V loňském roce pokračovaly masivní investice do čistíren odpadních vod – velký význam pro kvalitu vody v Labi a jeho přítocích mají stavby čistíren v Benešově nad Ploučnicí a v Litvínově, podařilo se vybudovat i nemálo kanalizací a čistíren odpadních vod v menších obcích s finanční podporou Ústeckého kraje ve výši téměř 22 mil. Kč – Charvatcích, Zbrašíně, Zeměchách, Velkém Šenově, Tuchořicích a dalších. V roce 2009 přiteklo do vodohospodářské infrastruktury kraje z operačních programů více než 584 mil. Kč, s podporou z OPŽP tak byly realizovány jen v roce 2009 projekty s celkovými náklady více než 890 mil. Kč.

I přes nezpochybnitelné úsilí vlastníků a správců lesa se nedaří v imisní oblasti Krušných hor nastartovat masivní obnovu lesa. Náhradní porosty smrku pichlavého, které, byť bez většího hospodářského významu, přispěly k zachování rekreační funkce lesa po imisní kalamitě v osmdesátých letech minulého století, jsou napadeny plísní, která spolu s chřadnutím porostů břízy při současně přetrvávajících kyselých depozicích lesních půd nepřispívá k optimistickým prognózám pro vývoj stavu lesa v Krušných horách.

Zásadní význam pro prosperitu a rozvoj kraje má zemědělství, a to nejen jako zdroj zemědělských produktů; nezastupitelná je role farmářů i při tvorbě a údržbě krajiny. I přes dramatický pokles živočišné výroby v roce 2009 je obdivuhodná snaha farmářů udržet fungující zemědělské podniky, které pro nás zajistí kvalitní čerstvé potraviny z místních surovin. Dožínky Ústeckého kraje a soutěž o Nejlepší potravinářský výrobek měly i v roce 2009 velký ohlas u veřejnosti a přispěly ke zvýšení povědomí obyvatel kraje o aktivitách a produktech farmářů.

Povzbudivý je zájem občanů o životní prostředí v kraji. Nadšení dětí, se kterým se zapojují do soutěží s ekologickou tematikou a zájem občanů o aktuální otázky vyjadřované při posuzování vlivů staveb na životní prostředí, jsou zárukou, že tlak veřejnosti na největší znečišťovatele v kraji podpoří snahy místních samospráv, které jsou cílené na zlepšení podmínek pro život v našem kraji.

Základní informace o území

Rozloha	5 335 km ² (6,8% rozlohy ČR)
Počet obcí celkem	354
Počet obcí s rozšířenou působností	16
Počet obcí s pověřeným obecním úřadem	30
Obec s největším počtem obyvatel	Ústí nad Labem – 95 477 obyvatel
Obec s nejmenším počtem obyvatel	Staňkovice (okres Litoměřice) – 26
Počet obyvatel celkem	836 198
Počet mužů	412 619
Počet žen	423 579
Počet nově narozených	9 664
Počet zemřelých	8 897
Počet přistěhovalých	7 964
Počet vystěhovalých	8 386
Míra registrované nezaměstnanosti	13,61 %

Zdroj: Český statistický úřad

Ústecký kraj se svou rozlohou řadí ke středně velkým Krajům České republiky, zabírá 6,8 % ČR. Téměř 52 % kraje tvoří zemědělská půda, lesy se rozkládají na 30 % území a vodní plochy na 2 %.

V počtu obyvatel se řadí na čtvrtou příčku mezi kraji ČR, více obyvatel žije už jen v hlavním městě Praze, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Charakteristickým rysem kraje je relativně mladé obyvatelstvo, průměrný věk činí 39 let.

V kraji pracuje více než 225 tisíc osob, nejvíce je pracujících ve zpracovatelském průmyslu.

Rok 2009 byl od roku 2000 rokem s nejrychleji rostoucím počtem nezaměstnaných. Nezaměstnanost se dostala z 8,3 % na 13,61 %.

Společně s Karlovarským krajem patří Ústecký kraj na poslední příčku v počtu osob, které mají ukončené terciální vzdělání (pouze okolo 8 % populace starší 25 let). V počtu obyvatel s ukončeným středoškolským vzděláním patří na páté místo v ČR.

Zdroj: Český statistický úřad

Mezníky roku 2009 v Ústeckém kraji, ovlivňující životní prostředí

- V tomto roce získala mnoho ocenění destinace České Švýcarsko. Byla oceněna Evropskou komisí v národním kole soutěže EDEN (European Destination of Excellence),

kde získala první cenu. Krátce poté byla zahájena přeshraniční spolupráce se saskou stranou na projektu Českosaské Švýcarsko – excelentní přeshraniční turistická destinace. Projekt bude trvat tři roky a je podpořen z prostředků EU, které budou vloženy do společných aktivit, jako jsou nové informační tabule, akce pro širokou veřejnost nebo vydání propagačních materiálů.

- Byl zahájen projekt Revitalizace rašelinišť v Krušných horách, nad kterým Ústecký kraj drží záštitu. Projekt si vzal za cíl zlepšit stav tří rašelinišť v ptačí oblasti Východní Krušné hory včetně zlepšení podmínek biotopu tetřívka obecného, který je předmětem ochrany této ptačí oblasti. Plochy projektu jsou zároveň zahrnuty do seznamu mezinárodně významných mokřadů Ramsarského výboru. Během roku byly tyto plochy prozkoumány z pohledu stavu podzemní vody a byly podrobeny botanickým a zoologickým průzkumům.

- V roce 2009 získal Ústecký kraj první cenu v šestém ročníku celonárodní soutěže přehlídky propagačních materiálů krajů a turistických regionů s názvem EUROREGIONpropag 2009.

- V Ústí nad Labem se konala konference odborníků v chemickém

průmyslu z celé Evropy. Cílem konference bylo představit výsledky tzv. Skupiny na vysoké úrovni pro konkurenceschopnost evropského chemického průmyslu (HLG – High Level Group, zřízena komisí ES v roce 2007) širší veřejnosti v chemických regionech a zaměřit se na praktické kroky realizace doporučení HLG a napomáhat v další práci směřující k přípravě Evropské rady pro konkurenceschopnost.

- Ve stejném měsíci se v Litoměřicích uskutečnilo neformální zasedání 11 evropských ministrů dopravy. Účastníci jednali kromě jiného o „inteligentních“ dopravních systémech, které mohou výrazným způsobem přispět ke zvýšení plynulosti dopravního provozu, bezpečnosti a ochrany životního prostředí.

- Z Operačního programu životního prostředí byla zahájena realizace projektu „Monitoring pohybu hladin a zajištění přesunu dat a informací – protipovodňová opatření na drobných vodních tocích Ústeckého kraje – 2. etapa“

- Z OPŽP byl také zahájen průzkum a analýza rizik k odstranění antropogenního znečištění říčního sedimentu vodních toků Bílina a Bouřlivý potok.

- V důsledku vydatných srážek se na začátku července začaly zvyšovat průtoky na prvních tocích v kraji. Zasaženy byly hlavně povodí řek Kamenice a Ploučnice. Povodeň měla velmi rychlý průběh, svým kulminačním průtokem přesahovala stoletou povodeň. Na mnoha místech došlo ke stržení mostků, k poškození sítí a komunikací a ke škodám na majetku obcí a občanů. Rozhodnutím hejtmanky Ústeckého kraje byl od 6. 7. 2009 vyhlášen stav nebezpečí.

Zdroj: KÚÚK

Emise

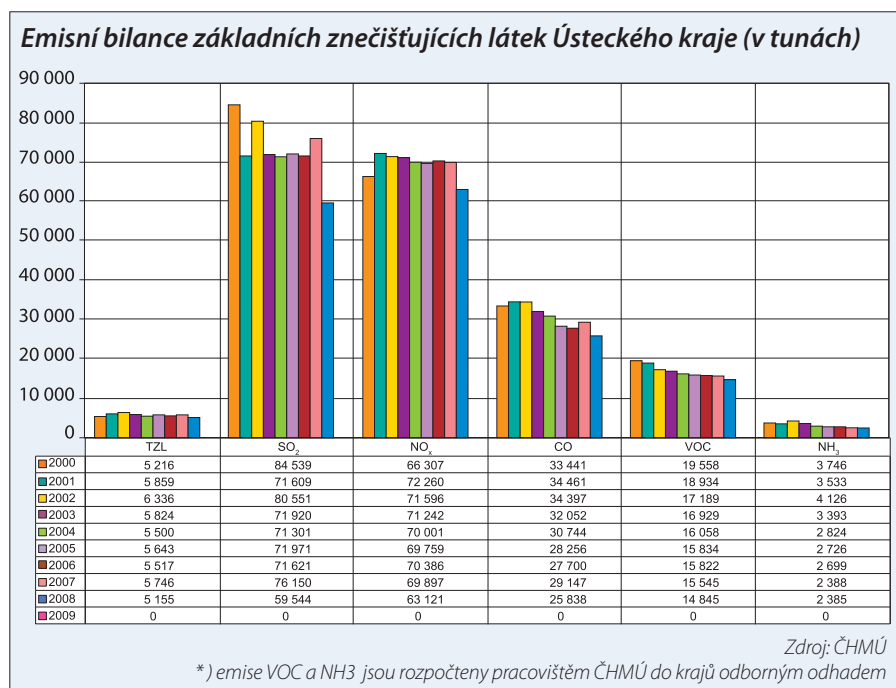
Úroveň celkového množství emisí znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší na území Ústeckého kraje (tj. ze zdrojů REZZO 1 až REZZO 4) byla ve sledovaném období let 2000 – 2007 víceméně vyrovnaná. V následujícím roce 2008 došlo k poklesu většiny emisí základních znečišťujících látek, přičemž např. emise oxidu siřičitého meziročně klesly o více než pětinu.

Tento pozitivní trend v emisním vývoji přetrval i v roce 2009, kdy sice již nedošlo k dalšímu výraznému poklesu, ale úroveň roku 2008 zůstala víceméně zachována. Mírné odchylky emisních hodnot mezi jednotlivými roky jsou zapříčiněny především střídáním mírnějších a chladnějších zimních období (podstatný vliv energetického průmyslu v Ústeckém kraji), dále postupným rozvojem moderních průmyslových

zón a v neposlední řadě také pozvolnou realizací technických opatření ke snížení emisí ze stávajících zdrojů znečišťování ovzduší. Nárůst množství emisí amoniaku v letech 2008 a 2009 vychází z odlišné metodiky zjišťování těchto emisí. Nově jsou bilancovány nejen emise amoniaku ze živočišné výroby, ale i emise z rostlinné výroby (emise amoniaku uvolňující se z minerálních hnojiv).

I přes pozitivní klesající emisní trend posledních dvou let bohužel nedochází k úměrnému zlepšení imisní situace, protože ta je do značné míry ovlivněna průběhem meteorologických podmínek během roku. Pro zlepšení podmínek životního prostředí přetrvává tlak na další snižování emisí, jehož hlavním nástrojem je důsledné uplatňování právních předpisů, které neustále postupně zpřísňují podmínky pro vypouštění emisí znečišťujících látek do ovzduší.

Snaha snížit celkový objem emisí se netýká pouze základních znečišťujících látek, ale i oxidu uhličitého jako jednoho ze skleníkových plynů. V alokačním plánu za léta 2008 – 2012, jehož cílem je postupné snižování emisí CO₂, bylo rozděleno pro Ústecký kraj o téměř 15 tis. kusů povolenek méně proti období 2005 – 2007, což dokazuje, že ke snižování těchto emisí skutečně dochází.

Emise základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji za REZZO 1-4 (tuny znečišťující látky)

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
REZZO 1	1 882,8	60 186,0	54 924,4	7 487,0	4 136,7	857,2
REZZO 2	183,3	239,8	199,7	158,3	182,6	187,4
REZZO 3	1 057,9	1 816,1	382,5	5 240,5	7 722,3	2 568,7
Celkem stacionární zdroje	3 124	62 241,9	55 506,6	12 885,2	12 041,6	3 613,3
REZZO 4	1 753,5	39,6	7 427,0	12 860,5	2 763,5	148,2
CELKEM	4 877,5	62 281,5	62 933,6	25 746,3	14 805,1	3 761,5
Podíl Ústeckého kraje/ČR (%)	8,1	35,5	24,8	6,1	9,0	5,0

Předběžná data ČHMÚ

Meziroční změna emisí základních znečišťujících látek Ústeckého kraje 2008/2009 (tuny znečišťující látky)

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	NH ₃
REZZO 1	1 882,8	60 186,0	54 924,4	7 487,0	857,2
REZZO 2	183,3	239,8	199,7	158,3	187,4
REZZO 3	1 057,9	1 816,1	382,5	5 240,5	2 568,7
REZZO 4	1 753,5	39,6	7 427,0	12 860,5	148,2
CELKEM	-310,6	+2 541,1	-604,8	-455,6	-108,2

Předběžná data ČHMÚ

Emisní stropy

Nařízení vlády č. 351/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 417/2003 Sb., stanovuje v příloze č. 1 hodnoty národních emisních stropů v kt/rok, které začnou platit v roce 2010. V příloze č. 2 tohoto nařízení vlády jsou uvedeny též doporučené hodnoty krajských emisních stropů, které jsou vztaheny rovněž k roku 2010. Jak plyne z níže uvedené tabulky, Ústecký kraj je od roku 2008 schopen všechny tyto emisní stropy plnit. Největším problémem bylo docílit plnění krajských emisních stropů pro SO₂ a NO_x. Na plnění krajských emisních stropů v posledních dvou letech mají ale vliv mírnější zimní ob-

Plnění doporučeného krajského emisního stropu (kt/rok)

Znečišťující látka	Národní emisní strop	Krajský emisní strop	Roky			
			2006	2007	2008	2009
SO ₂	265	70,1	71,6	76,1	59,7	62,3
NO _x	286	66,5	70,4	69,6	63,5	62,9
VOC	220	24,8	15,8	15,8	14,9	14,8
NH ₃	80	4,0	2,7	2,6	3,9	3,8

Zdroj: ČHMÚ

Plnění emisních stropů provozovatelů spalovacích ZVZ pro rok 2009

	SO ₂ (t/rok)	rezerva (%)	NO ₂ (t/rok)	rezerva (%)	TZL (t/rok)	rezerva (%)
ACTHERM, spol. s r.o., odstěpný závod Chomutov	910	+19,9	390	+19,5	20	+46,5
ČEZ, a.s. (5 zdrojů)	40 535	+9,1	43 453	+9,0	1492	+21,1
Teplárna Trmice, a.s.	1 750	+2,8	1 527	+8,5	43	+17,0
ENERGY Ústí nad Labem, a.s.	530	+13,7	272	+5,0	10	+14,0
Lovochemie, a.s.	1 275	+30	526	+33,7	44	+67,3
Mondi Štětí a.s.	980	+42,5	405	+21,6	24	+48,7
UNIPETROL RPA, s.r.o. (3 zdroje)	6 800	+10,9	4 295	+4,6	513	+78,5
United Energy, a.s.	5 600	+21,7	2 050	+53,6	200	+54,2
Teplárna Varnsdorf a.s.	364	+50,3	129	+47,7	9	+89,7
Součet emisních stropů všech spalovacích ZVZ pro rok 2009	58 744	+11,8	53 047	+10,8	2355	+37,9
	SO ₂		NO ₂		TZL	
Podíl spalovacích ZVZ na plnění doporučených krajských emisních stropů	83,8 %		79,8 %		není stanoven krajský emisní strop	

Zdroj: KÚÚK

dobí a útlum ekonomiky, jež společně způsobily nižší poptávku po elektrické energii.

Protože důležitý emisní příspěvek na plnění národních, resp. krajských emisních stropů mají zvláště velké spalovací zdroje (dále jen „spalovací ZVZ“), mají provozovatelé těchto významných zdrojů na základě plánů snižování emisí povinnost plnit závazné emisní stropy pro SO₂, NO_x a TZL.

Výše zmíněných 15 spalovacích ZVZ znečišťování ovzduší se svou produkcí emisí SO₂ a NO_x v roce 2009 podílely na krajském, nezávazném emisním stropu pro rok 2010 z 83,8 % (SO₂) a 79,8 % (NO_x). Také v roce 2009 byly s dostatečnou rezervou dodrženy stanovené emisní stropy zvláště velkých spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší dle plánů snižování emisí. Podrobný přehled jejich plnění je uveden v tabulce Plnění emisních stropů provozovatelů spalovacích ZVZ pro rok 2009.

V oblastech, kde dochází k překra-

čování přípustné úrovně znečištění ovzduší, byly krajským úřadem na základě novely č. 483/2008 Sb., kterou se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, nově stanoveny emisní stropy pro TZL u ostatních technologických zdrojů znečišťování ovzduší s roční emisí TZL nad 30 tun. Celkem byly tyto emisní stropy TZL stanoveny čtyřem technologickým zdrojům:

AGC Flat Glass Czech a.s. – výrobní linka R2, sklářský agregát; DOBET, spol. s r.o. – Kamenolom Mariánská skála; Mondi Štětí a.s. – Regenerační kotel; Unipetrol RPA, s.r.o. – Granulace močoviny.

Vývoj emisí z průmyslu

Ústecký kraj je tradiční průmyslovou oblastí České republiky s vysokým zastoupením energetiky a dále chemického, strojírenského a v posledních letech stagnujícího sklářského průmyslu. Hlavní energetickou základnou republiky se stal Ústecký kraj díky svému

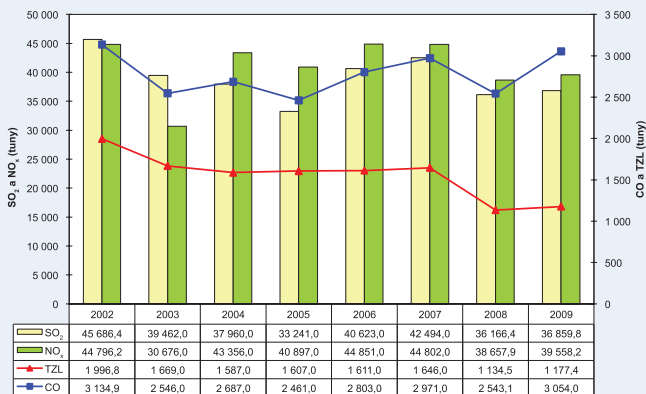
nerostnému bohatství. Těžba, zpracování a spalování hnědého uhlí zůstává i nadále významným zdrojem prachu v této oblasti.

Struktura výrobních podniků v kraji se v průběhu posledních 10 let významně neměnila. Velké energetické a průmyslové podniky prochází postupnou modernizací a obnovou. V nových průmyslových zónách byly uvedeny do provozu závody zaměřené především na produkci součástek pro automobilový průmysl a spotřební elektroniku. V důsledku vlivu ekonomické krize v roce 2009 došlo k odchodu několika investorů a útlumu výroby v některých podnicích, což se následně projevilo v nižší produkci emisí znečišťujících látek. Celkový pokles emisí většiny znečišťujících látek v roce 2009 však nebyl markantní. Níže uvedené grafy uvádí vývoj produkce emisí znečišťujících látek největších provozovatelů v kraji (zástupci REZZO 1 – zvláště velké a velké stacionární zdroje znečišťování ovzduší).

Společnost ČEZ a.s. provozuje na území kraje celkem 5 hnědouhelných elektráren. Emise základních znečišťujících látek byly srovnatelné s rokem 2008. Mírný nárůst emisí spočívá v chladnějším zimním období roku 2009 v porovnání s předchozím rokem. Obdobný vývoj bez výrazných meziročních změn v celkovém množství emisí byl v roce 2009 také v teplárenství, viz. grafy vývoje emisí tepláren Trmice, Komořany, Chomutov a Ústí n. L.

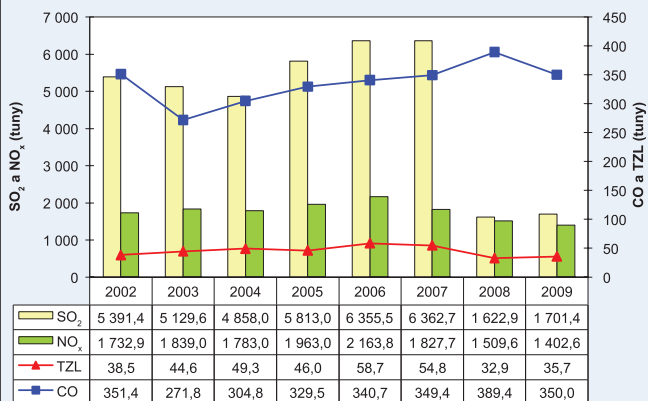
Jediným výrazným nárůstem bylo zvýšení emisí TZL u tepláren společnosti Actherm s.r.o. a ENERGY Ústí nad Labem. Navýšení emisí TZL u teplárny Chomutov bylo dáno skladbou provozovaných zdrojů, kdy z provozních důvodů musel být využíván kotel s elektrostatickým odlučovačem místo kotlů s účinnějšími filtry textilními. V letošním roce již tomu tak není a očekává se tedy opět snížení emisí TZL na úroveň 5 t/rok (samozřejmě v závislosti na průběhu zimy).

Celkové emise základních znečišťujících látek – ČEZ, a.s., Ústecký kraj (Elektrárny: Ledvice, Tušimice, Počerady, Pruněřov 1, Pruněřov 2)

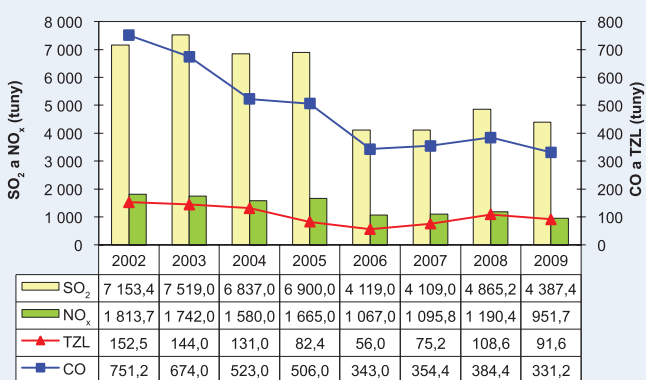
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – Teplárna Trmice, a.s.

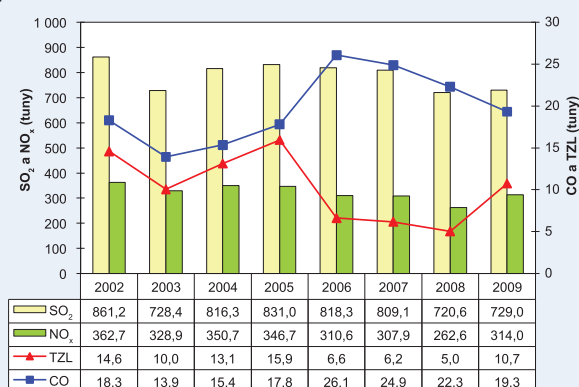
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – United Energy, a.s., teplárna Komořany

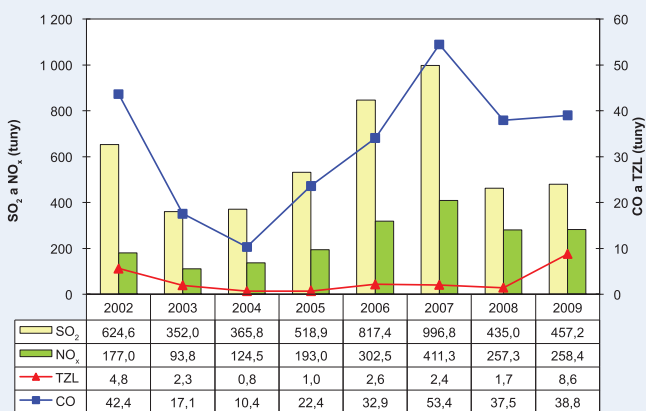
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – ACTHERM, spol. s r.o., odštěpný závod Chomutov - teplárna Chomutov

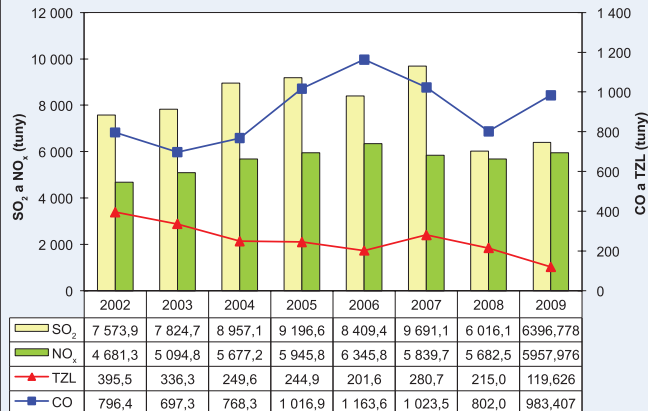
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – ENERGY Ústí nad Labem, a.s.

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – UNIPETROL RPA, s.r.o.

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

U stacionárních technologických zdrojů došlo v roce 2009 k podstatnému nárůstu emisí pouze u České rafinérské a.s., provozovna Litvínov, a u společnosti Mondi Štětí a.s. Zvýšené emise SO_2 a NO_x u rafinérie Litvínov byly dány mimořádnou situací v období od 1. 4. do 22. 5. 2009, kdy došlo k odstavení jednotky Claus 3 a čpavkový sirovodíkový plyn musel být likvidován na havarijní pochodni. Výrazné zvýšení emisí CO a NO_x u Mondi Štětí a.s. je způsobeno obnovením plného provozu regeneračního kotle K9, který byl předchozí rok z důvodu hospodář-

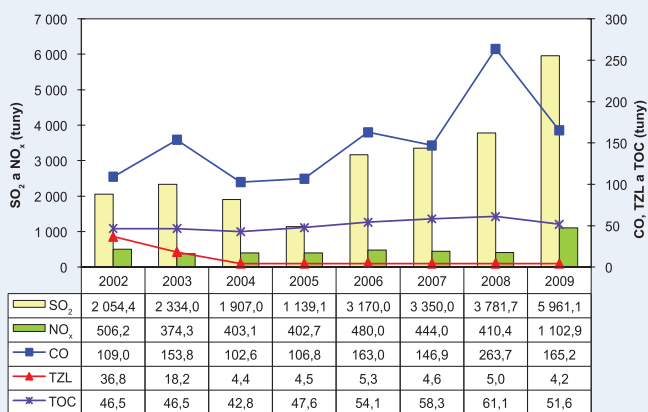
ské recese provozován jen omezeně. V roce 2009 se společnost rozhodla investovat do nového elektrofiltru regeneračního kotle. Tímto dojde nejen ke snížení emisí TZL, pro které má zdroj stanovený emisní strop, ale rovněž umožní optimalizovat proces spalování a tím dojde také ke snížení emisí CO. Nové odlučovací zařízení bude do provozu uvedeno závěrem roku 2010, jeho účinnost se tedy projeví až v následujícím roce.

V ostatních případech naopak dokumentují grafy pokles emisí znečišťujících látek u ostatních provozovatelů,

který je dán především poklesem výroby. K nejvýraznějšímu poklesu emisí došlo u sklářského podniku AGC Flat Glass Czech a.s., který přistoupil v průběhu roku 2009 k dočasnému omezení provozu některých linek.

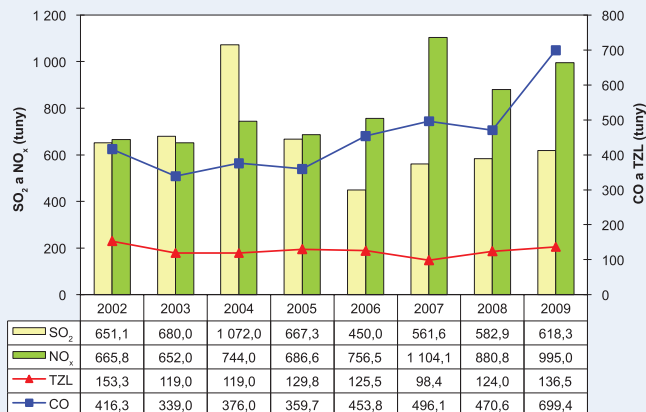
Další grafy ukazují vývoj emisí specifické znečišťující látky – formaldehydu, který má nízký čichový práh a je podezřelý z karcinogenních účinků. Mezi hlavní producenty formaldehydu v kraji patří výrobci stavebních izolací – společnost KNAUF INSULATION s.r.o. a UNION LESNÍ BRÁNA a.s. V roce 2009 vykazala společnost UNION LESNÍ BRÁ-

**Emise základních znečišťujících látek
– ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. (Rafinérie Litvínov)**

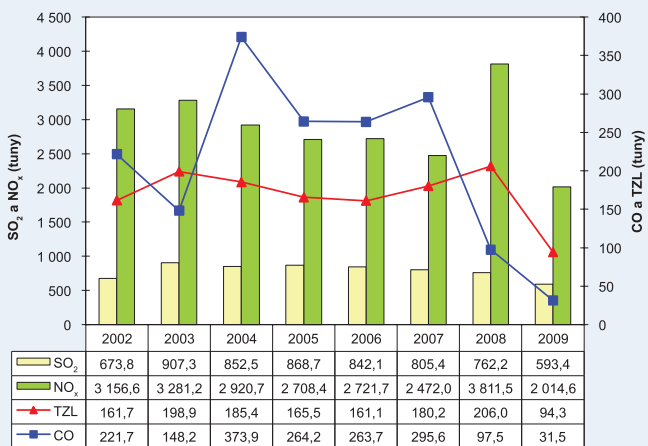
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

**Emise základních znečišťujících látek
– Mondi Štětí a.s.**

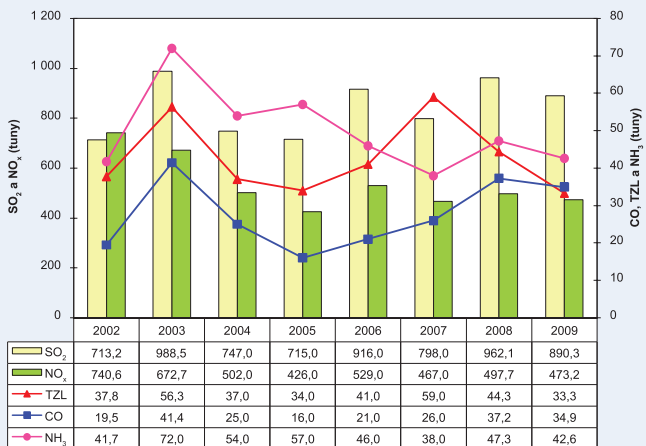
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

**Emise základních znečišťujících látek
– AGC Flat Glass Czech a.s. – provozovna Řetenice**

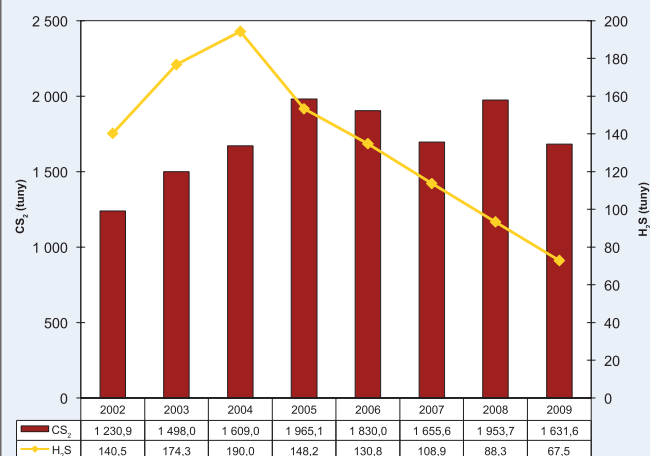
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

**Emise základních znečišťujících látek
– Lovochemie, a.s.**

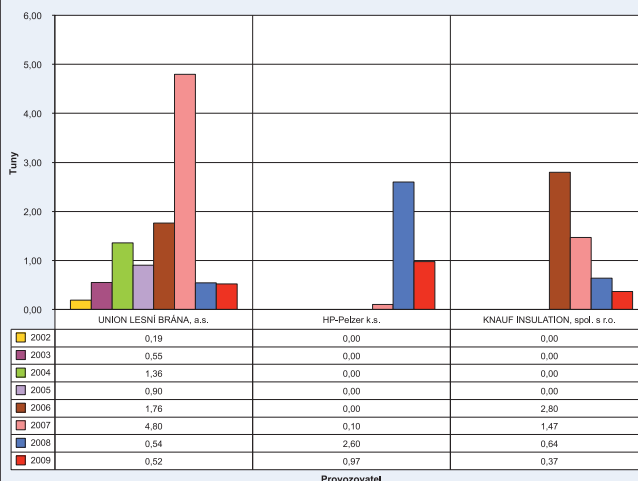
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise sirouhlíku a sulfanu – Glanzstoff Bohemia, s.r.o.

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise formaldehydu

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

NA téměř totožné emise jako v roce 2008. Společnost KNAUF INSULATION s.r.o. pokračovala v dalším snižování emisí formaldehydu, kterého bylo cíleno změnou surovin v technologii výroby. Obdobně u společnosti HP Pelzer k.s. došlo k výraznému meziročnímu poklesu emisí, přesto tato společnost zůstává největším producentem formaldehydu v kraji.

ných údajů za rok 2009 dokumentuje dolní obrázek.

V porovnání s rokem 2008 se situace v kraji mírně zhoršila. Kromě překročení ročního imisního limitu pro oxid dusičitý a celorepublikově překračovaného denního imisního limitu pro suspendované částice PM₁₀, byl v roce 2009 překročen také denní imisní limit pro oxid siřičitý. Konkrétní lokality

a hodnoty překročení imisních limitů shrnuje níže uvedená tabulka.

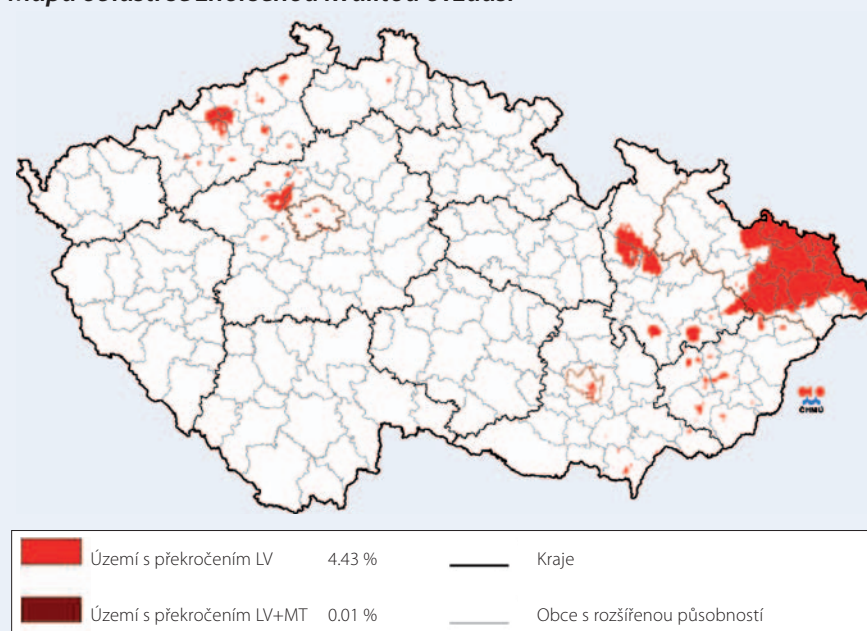
K překročení denního imisního limitu pro oxid siřičitý došlo v roce 2009 pouze na jedné lokalitě v kraji. K nedodržení hodinového imisního limitu pro oxid siřičitý nedošlo, protože na žádné lokalitě v kraji nebyla překročena tolerance 24 možných překročení koncentrace 350 µg.m⁻³. Hlavním zdrojem oxidu si-

Imise

Vzhledem k průmyslové historii kraje je míra znečištění ovzduší v zóně Ústecký kraj monitorována poměrně hustou sítí měřicích stanic, která zahrnovala v roce 2009 celkem 41 měřicích stanic zařazených do Informačního systému kvality ovzduší (ISKO). Provozovateli měřicích míst jsou Český hydrometeorologický ústav (20 lokalit), Státní zdravotní ústav (10 lokalit), ČEZ, a.s. (9 lokalit), Mondi Štětí a.s. (1 lokalita) a Střední škola zemědělská a ekologická (1 lokalita).

Z dlouhodobého pohledu došlo v zóně Ústecký kraj k výraznému zlepšení stavu znečištění ovzduší, ale i přesto dochází každoročně k překračování imisních limitů, na jejichž základě MŽP vyhláší oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. Aktuální mapu oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší podle předběž-

Mapa oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší

Zdroj: ČHMÚ

Souhrnný přehled překročení imisních limitů stanovených nařízením vlády č. 597/2006 Sb. a maximálních hodnot na stanicích v Ústeckém kraji

Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí	Znečišťující látka	Doba průměrování	Hodnota imisního limitu $\mu\text{g.m}^{-3}$ LV	Mez tolerance pro r. 2009 $\mu\text{g.m}^{-3}$ MT	Lokalita (kód měřicí stanice)	Max. koncentrace $\mu\text{g.m}^{-3}$ pLV
	NO_2	1 hodina	200 max. 18x za rok	10	–	– / –
		kalendářní rok	40	2	Ústí n.L.-Všebořická (hot spot) (UULDA)	58,8 / –
					Děčín-ZÚ (UDEHK)	49,5 / –
	SO_2	1 hodina	350 max. 24x za rok	–	–	– / –
		24 hodin	125 max. 3x za rok	–	Teplice-ZÚ (UTEZK)	156,0 / pLV 12 ¹
	PM10	24 hodin	50 max. 35x za rok	–	Lom (ULOMA)	250,1 / pLV 63
					Děčín (UDCMA)	219,4 / pLV 54
					Lovosice-MÚ (ULVSK)	250,0 / pLV 47
					Ústí n.L.-město (UULMA)	215,2 / pLV 47
					Most (UMOMA)	195,4 / pLV 46
					Ústí n.L.-Všebořická (hot spot) (UULDM)	172 / pLV 44
					Litoměřice (ULTTA)	218,4 / pLV 36
		kalendářní rok	40	–	–	– / –
	CO	maximální denní 8h klouzavý průměr	10 000	–	–	– / –
	Benzen	kalendářní rok	5	1	–	– / –
	Pb	kalendářní rok	0,5	–	–	– / –

¹ pLV počet překročení hodnoty imisního limitu v kalendářním roce

Zdroj: ČMHÚ

řičitého dostávajícího se do atmosféry lidskou činností je spalování fosilních paliv.

Původcem překročení ročního imisního limitu pro oxid dusičitý je doprava. Hodnota byla překročena na dvou dopravně zatížených měřicích stanicích a v porovnání s rokem 2008 byly naměřeny mírně vyšší koncentrace. Situace svědčí o nárůstu dopravy v kraji.

Z hlediska kvality ovzduší je i nadále největším problémem, stejně jako v celé republice, vysoká koncentrace suspendovaných částic PM10. V po-

rovnání s rokem 2008 byly zvýšené denní koncentrace naměřeny na stejných stanicích, naměřené maximální koncentrace byly vyšší. Zvýšené koncentrace suspendovaných částic PM10 významně ovlivňují meteorologické podmínky. V závěru roku 2009 byly zaznamenány četné anticyklonální situace, pro které je charakteristický výskyt špatných rozptylových podmínek, za kterých jsou pravidelně překračovány denní imisní limity pro PM10. K řešení těchto krátkodobých nepříznivých situací MŽP vydalo v říjnu roku

2009 vyhlášku č. 373/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 553/2002 Sb. Touto novelou byly zavedeny zvláštní imisní limity právě pro suspendované částice PM10 a byl o ně aktualizován Ústřední regulační řád. Krajům a obcím byla dána povinnost zpracovat si pro oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší na svém území Krajský regulační řád, resp. Místní regulační řád, pro případ smogové situace pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a suspendované částice PM10. V průběhu roku 2009 na území kraje nenastala žádná smogová situace.

Obdobně jako v ostatních krajích ČR byly překročeny cílové imisní limity troposferického ozonu a benzo(a)pyrenu. Pozitivním ukazatelem je, že v roce 2009 nebyly překročeny imisní limity pro oxid siřičitý ani oxidy dusíku vyhlášené pro ochranu ekosystému a vegetace.

Aktualizace Krajského programu snižování emisí Ústeckého kraje a Krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje

V roce 2009 byly Krajským úřadem Ústeckého kraje v souladu se zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, pořízeny aktualizace koncepčních materiálů Krajského programu snižování emisí a Krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje. Cílem těchto dokumentů je analýza stavu znečišťování a znečištění ovzduší na území kraje a návrh takových opatření, která by vedla ke zlepšení kvality ovzduší. Současně byl zahájen proces posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (SEA)

Energetika

Skladba zdrojů znečišťování ovzduší v Ústeckém kraji se významně odráží i v oblasti energetiky (výroba a spotřeba energie). Vývoj výroby a spotřeby elektřiny v ES Ústeckého kraje je za posledních několik let s menšími výkyvy víceméně konstantní. Z dlouhodobého hlediska však došlo obecně k poklesu jak produkce tak spotřeby elektřiny. Téměř jedna třetina (32,9%) vyprodukované elektřiny (brutto) v roce 2009 byla opět spotřebována na území kraje. Na celorepublikové produkci elektřiny se z 29,4% podílel Ústecký kraj. Pro náš kraj charakteristické parní elektrárny představovaly z hlediska celorepublikové produkce elektřiny z těchto zdrojů v roce 2009 téměř poloviční podíl.

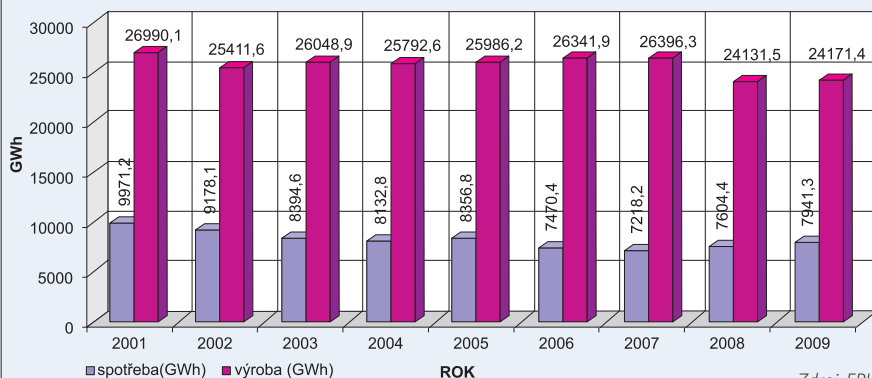
Velký rozvoj nastal u využívání obnovitelných zdrojů energie (zejména energie větrné a sluneční), které jsou podporovány v rámci naplnění stanoveného podílu produkce elektřiny z těchto zdrojů na celkové spotřebě

(zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů). Produkce elektřiny z větrné energie se na území kraje v časovém období 2007 – 2009 téměř ztrojnásobila a představuje 61% podíl celorepublikové produkce energie z těchto zdrojů. Solární elektrárny zvýšily produkci třicetkrát. Tento trend je dán především velmi výhodný-

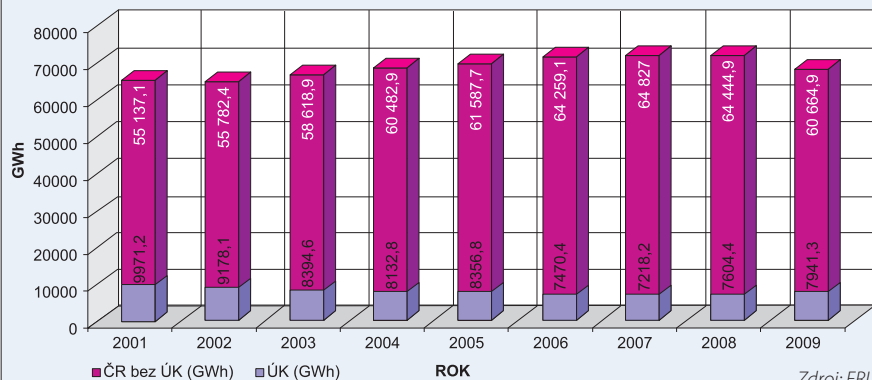
mi podmínkami garantovaného výkupu vyprodukované energie.

V roce 2009 byla uvedena do zkušebního provozu bioplynová stanice u obce Julčín. Tato BPS je prvním zařízením tohoto typu v provozu na území kraje. Získaný bioplyn je spalován v kogeneračních jednotkách (spalovací pístový motor), které generují elektrickou energii.

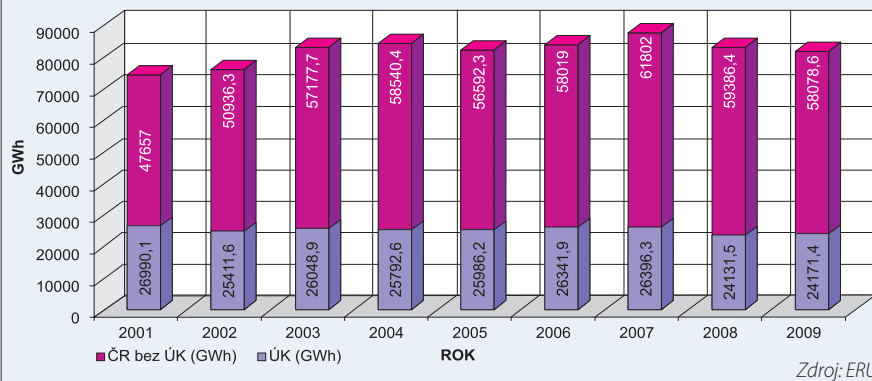
Výroba a spotřeba elektřiny v ES ÚK (brutto)

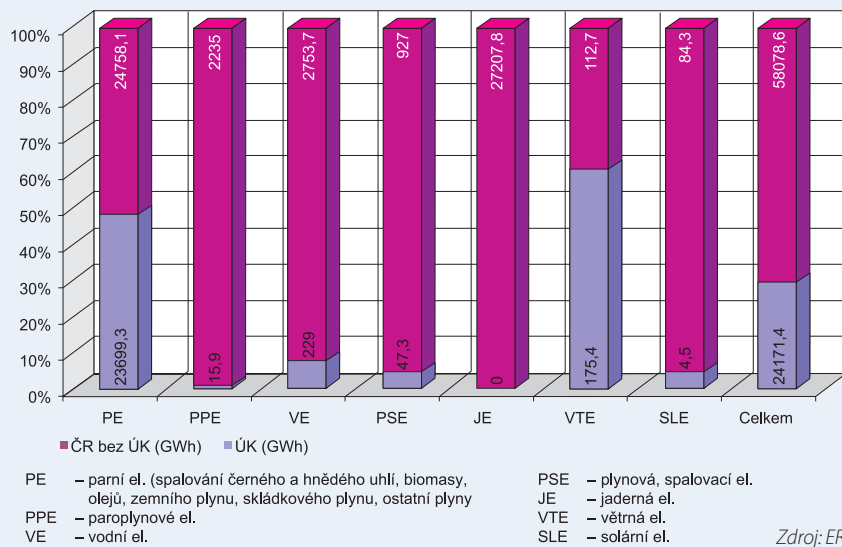
Podíl spotřeby elektřiny v ES ÚK a ČR (brutto)

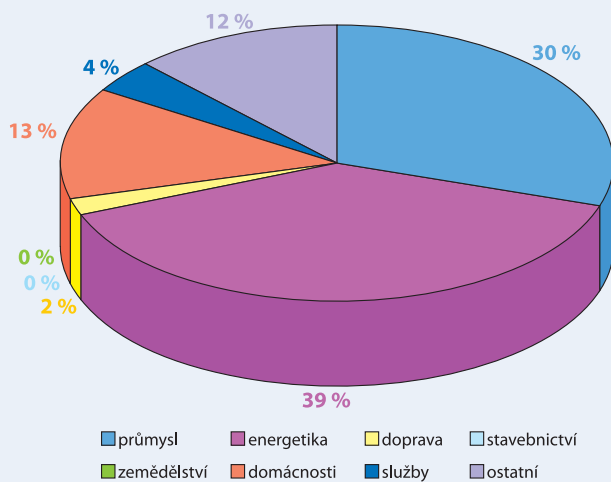
Dlouhodobý vývoj podílu výroby elektřiny v ES ÚK a ČR (brutto)

Výroba elektřiny v ES ÚK a ČR v roce 2009 – podíl zdrojů (brutto)

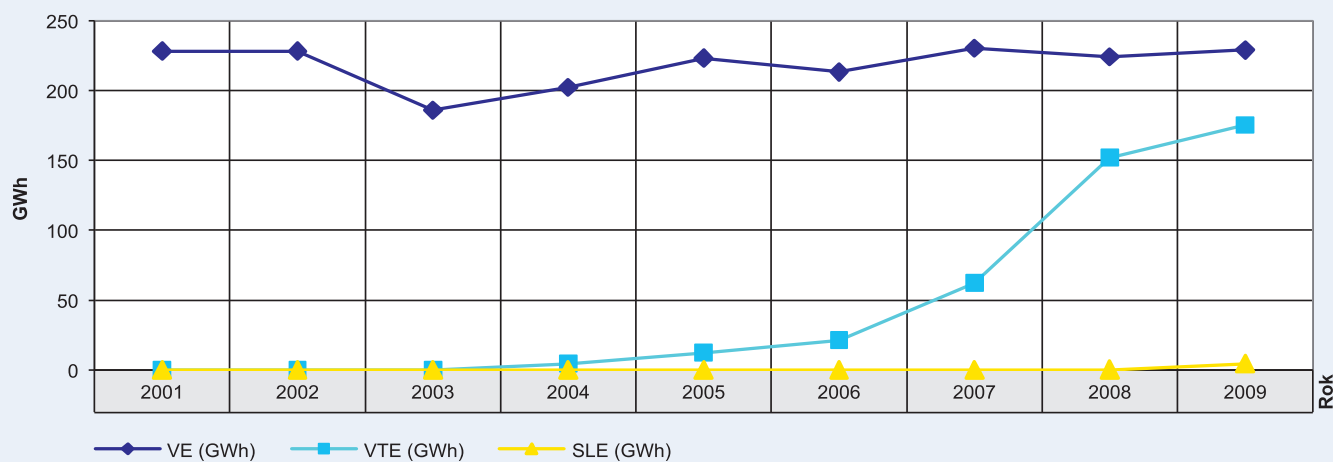

Spotřeba elektřiny v sektorech národního hospodářství v ES ÚK v roce 2009 (brutto)

Hnízdo čápů v Chabařovicích

Vývoj výroby elektřiny v ES ÚK – obnovitelné zdroje (brutto)

Základní údaje

Území Ústeckého kraje spadá plochou 5288 km² do povodí Labe, které ústí do Severního moře v Německu. Průměrný průtok na státní hranici je 308 m³/s. Labe má na území Ústeckého kraje ráz nížinného toku s průměrným spádem 0,5 ‰ a odvádí se svými přítoky vodu z 65,2 ‰ území ČR. Jen malé množství vod (vodní tok Mandava) v Ústeckém kraji se nachází v povodí Odry, která ústí do Baltského moře. Jedná se o povodí jehož plocha je 101,7 km².

Dne 16. 12. 2009 schválilo Zastupitelstvo Ústeckého kraje Plán oblasti povodí Ohře a dolního Labe. Plán oblasti povodí Ohře a dolního Labe byl zpracován v letech 2005 až 2009 podle zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, v platném znění ve spolupráci s krajskými úřady Ústeckého, Karlovarského, Libereckého, Středočeského a Plzeňského kraje, ústředními vodoprávními úřady a širokou veřejností. Plán oblastí povodí je rozsáhlý koncepční dokument, jehož cílem je dosažení dobrého stavu vod do roku 2015. Jako nástroj k dosažení dobrého stavu vod slouží „Program opatření“.

Hydrologické údaje

Z hlediska průměrného ročního úhrnu srážek lze rok na povodí Ohře, Bíliny

Přístav Rozbělesy pro nákladní lodě v Děčíně

a dolního Labe hodnotit jako srážkově nadnormální, na povodí Ploučnice jako srážkově normální. Jednotlivé měsíční úhrny však byly vzhledem k normálům nevyrovnané. Srážkově mimořádně podnormální byl v povodí dolního Labe a Ploučnice duben, podnormální až silně podnormální byly měsíce leden a září. Silně podnormální byl ještě červenec na Bílině, podnormální srpen na horní Ohři a listopad na Ploučnici. Srážkově nadnormální byl v celé oblasti květen a s výjimkou dolní Ohře také březen a říjen. Nadnormální byly v povodí horní Ohře, Ploučnice a na

dolním Labi také únor, červenec, listopad a prosinec (s výjimkou horní Ohře). Nejvyšší měsíční úhrn srážek na povodí (185 mm) byl zaznamenán v červenci na stanici Děčín-Těchlovice, kde byl také 17. 7. zaznamenán nejvyšší denní úhrn srážek (88 mm).

Po stránce odtoku byl rok 2009 v povodí Ohře i její přítoky roční průtoky průměrné (okolo 87 % Q_a). Nadprůměrně vodným měsícem byl na Ohři březen (194 %), na Bílině únor (206 %). Silně podprůměrně vodný byl říjen (58 %). Povodňové situace se na dolní Ohři a Bílině nevyskytovaly.

Hlavní tok dolního Labe ve stanici Děčín v porovnání s dlouhodobým průměrem měl průměrný průtok na úrovni 95 %, Ploučnice pak 74 až 93 %. Nejvodnějším měsícem byl na dolním Labi i v povodí Ploučnice březen (154 %), kulminace na dolním toku odpovídala Q₁. Nejsušším měsícem na dolním Labi a Ploučnici bylo září (okolo 50 %).

Přehled vodních útvarů v Ústeckém kraji

Druh útvaru	Celkem	Tekoucí vody	Stojaté vody	
Útvar povrchových vod	88	83	5	nádrž Nechranice, nádrž Přísečnice, nádrž Fláje, Barbora zbytková jáma dolu, Lenešický rybník.
Útvar podzemních vod	25			

Zdroj: KÚÚK

Přehled průměrných ročních úhrnů srážek v dílčích povodích

Průměrný roční úhrn srážek	Povodí dolní Ohře		Povodí Bíliny		Povodí Ploučnice		Povodí Dolního Labe	
	mm	% normálu	mm	mm	% normálu	% normálu	mm	% normálu
2009	560	110	703	749	102	115	776	114
2008	510	100	623	700	95	102	692	99
2007	599	118	766	808	114	148	*	*
2006	475	95	580	678	97	111	*	*
2005	540	104	692	802	108	112	*	*

Zdroj: ČHMÚ

Povodňové stavy

Na přelomu června a července zasáhly Děčínsko silné přívalové deště. Srážkový úhrn se nacházel v rozmezí 40 až 50 mm za hodinu. Srážka zasáhla povodí řek Kamenice a Ploučnice. Více než Q100 byl dosažen 1. 7. na Kamenici v Srbské Kamenici, o den později byl tamtéž naměřen Q20. Více než Q100 byl opět zaznamenán 4. 7. na Kamenici a na říčce Bystré, která ústí do Ploučnice, na jehož dolním toku byl naměřen Q10. Kulminační průtok na Bystré ve velmi krátké době několikanásobně překročil hodnotu Q100 a přívalová povodeň postihla všechny obce ležící na jejím toku. Účinky bleskové povodně byly nejvíce patrné v obcích Jánská a Srbská Kamenice. Průběh povodně byl velmi rychlý. Na Kamenici nastal 1. stupeň povodňové aktivity (SPA) v 18.10 a v 18.50 povodeň kulminovala, přičemž hladina stoupla oproti předchozímu stavu o 188 cm. O hodinu později již byly voda zpět v korytě. Svým kulminačním průtokem přesahovala stoletou povodeň. V Srbské Kamenici dosáhl vodní stav při kulminaci úrovně 251 cm. Další povodňové průtoky byly zaznamenány na řece Ploučnici v Benešově nad Ploučnicí. Zde stejná srážková epizoda způsobila

prekročení 3. SPA. Hlavní zdroj této povodně vzešel z přítoku Ploučnice, z říčky Bystré. V okolí Bystré došlo k významným škodám na majetku a muselo být přikročeno i k evakuaci osob.

Přehled největších znečišťovatelů vod

Mezi nejvýznamnější producenty odpadních vod patří vedle provozovatele většiny čistíren odpadních vod

– společnosti Severočeské vodovody a kanalizace a.s., průmyslové podniky zabývající se zpracováním a výrobou chemických látek a přípravků a výrobou elektrické energie. Přehled největších producentů odpadní vody a míry znečištění je uveden v tabulce „Přehled nejvýznamnějších vypouštění průmyslových vod“. V tabulce „Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací“ jsou uvede-

Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací

Název místa	Vodní tok	Množství (tis. m ³) 2008	Množství (tis. m ³) 2009
Ústí nad Labem ČOV	Labe	10,300.1	9,203.8
Bystřany ČOV	Bystřice	8,524.4	7,148.6
Děčín ČOV	Labe	4,786.6	5,610.1
Údlice ČOV	Chomutovka	4,644.3	4,381.8
Most Chánov ČOV	Bílina	4,540.5	4,316.7
Varnsdorf ČOV	Mandava	3,595.6	3,669.3
Jirkov ČOV	Bílina	2,452.4	2,143.3
Litoměřice ČOV	Labe	2,362.8	2,409.6
Louny ČOV	Ohře	2,212.6	1,840.7
Žatec ČOV	Ohře	1,593.7	1,536.7
Kadaň ČOV	Ohře	1,471.7	1,431.9
Klášteřec nad Ohří ČOV	Ohře	1,389.6	1,380.6
Želénky ČOV	Bouřlivec	1,308.0	1,276.8
Bílina ČOV	Bílina	1,034.7	1,272.8

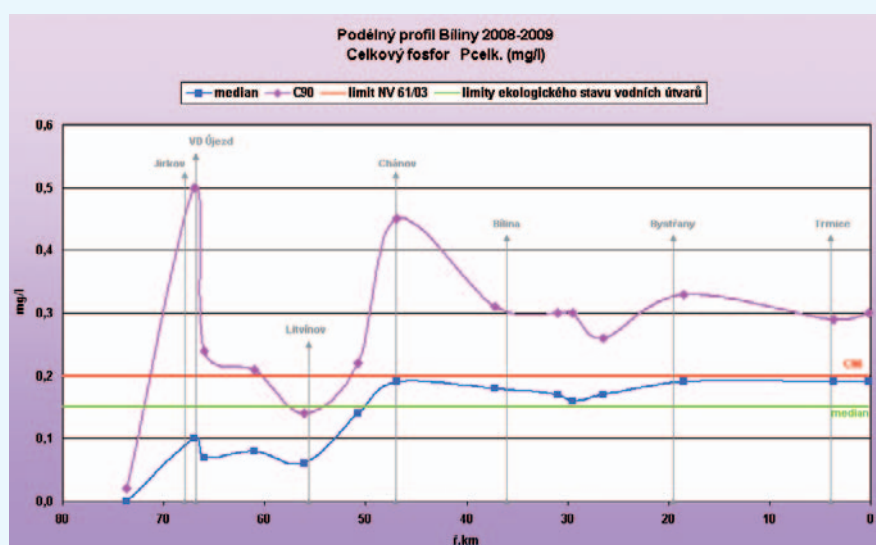
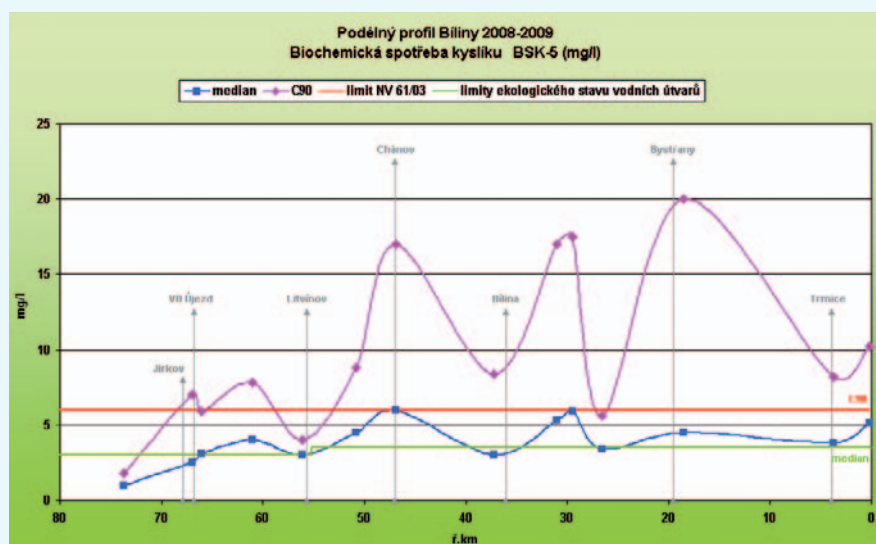
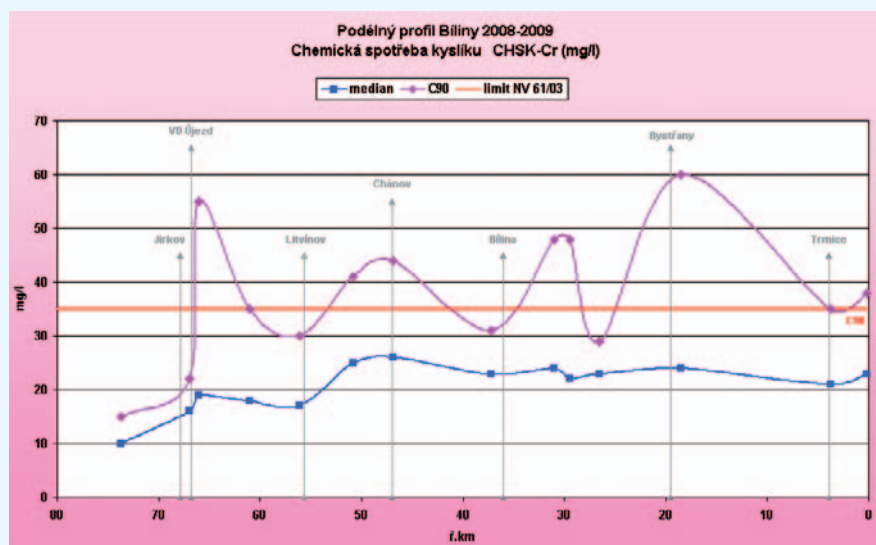
Zdroj: KÚÚK

Přehled nejvýznamnějších vypouštění průmyslových vod

Název zdroje	CHSK (kg/r)		RAS (kg/r)		NL (kg/r)		Pc (kg/r)		Nanorg (kg/r)		Objem (m ³ /r)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
ČEZ el. Ledvice	103,197	118,145	1,654,538	1,632,509	40,363	54,292	510	475	20,983	18,397	3,363,607	3,675,524
ČEZ el. Prunéřov	115,577	125,759	4,509,078	3,928,023	101,376	106,888	1,014	836	27,810	21,582	5,023,570	4,861,152
ČEZ el. Tušimice	24,793	31,110	1,928,592	1,224,372	29,743	21,802	293	373	4,372	6,804	1,358,290	1,626,690
ČEZ el. Počeradsky	43,012	54,683	1,921,751	2,341,185	12,714	16,109	292	291	6,640	8,096	1,840,229	2,430,462
ČEZ celkem	286,579	329,698	10,013,959	9,126,089	184,197	199,091	2,109	1,974	59,805	54,879	11,585,696	12,593,828
Dalkia Teplárna Trmice	49,386	97,133	1,251,111	1,537,379	19,206	30,145	274	402	13,279	12,359	2,743,665	3,349,410
Lovochemie a.s.	473,014	406,591	6,312,926	4,790,472	148,770	139,645	1,008	2,055	265,997	220,060	7,277,620	6,337,000
Mondi Štětí a.s.	2,887,602	2,722,644	23,279,694	23,803,230	306,648	315,784	10,477	13,826	160,990	170,603	25,554,000	26,536,488
UNIPETROL RPA s.r.o.	932,301	756,971	16,737,336	15,817,954	233,071	283,479	8,294	10,406	137,420	129,042	21,440,687	21,954,229
ČOV Bystřany	168,697	177,500	3,542,470	3,270,494	54,215	34,599	9,036	4,933	101,525	66,768	8,524,365	7,148,620
ČOV Děčín	126,987	130,772	1,349,810	1,903,120	42,122	36,241	2,585	3,647	53,035	38,542	4,786,562	5,610,117
ČOV Most	90,810	116,552	1,990,687	1,814,454	32,283	22,533	3,269	3,842	21,204	12,130	4,540,490	4,316,738
ČOV Chomutov	89,309	133,295	1,996,340	1,925,069	18,159	20,595	6,827	8,807	58,053	44,388	4,644,271	4,381,830
ČOV Ústí n/L	324,453	907,136	41,138,643	27,970,639	135,240	331,580	1,854	9,214	58,299	76,556	10,300,111	9,224,803
SŽVK celkem ČOV	800,257	1,465,255	50,017,951	36,883,776	282,019	445,548	23,571	30,442	292,116	238,384	32,795,799	30,682,108
CELKEM	5,429,138	5,778,292	107,612,977	91,958,900	1,173,910	1,413,693	45,732	59,105	929,608	825,327	101,397,467	101,453,063

zdroj: ČIŽP

Podélné profily Bíliny 2008-2009 v jednotlivých ukazatelích

Zdroj: POH

na nejvýznamnější vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací.

Jakost povrchových vod

Jakost povrchových vod je vyjádřen stavem vodních útvarů. Hodnocení stavu vodních útvarů je založeno na porovnání stavu zjištěného monitoringem (naměřené hodnoty jednotlivých ukazatelů) a hodnotami limitů pro jednotlivé ukazatele stavu charakterizující dobrý stav. Výsledkem hodnocení stavu je:

- vodní útvar se stavem vyhovujícím (stav dobrý a lepší než dobrý),
- vodní útvar se stavem potenciálně nevyhovujícím (zjištěným pouze na základě nepřímého hodnocení vlivů, tj. nenaměřeného monitoringem),
- vodní útvary se stavem nevyhovujícím.

Vodní útvary, jejichž stav je vyhovující, dosáhly environmentálních cílů. Ostatní vodní útvary (potenciálně nevyhovující a nevyhovující) nedosahují těchto cílů a proto je v nich navržen program opatření, jehož úkolem je zlepšení stavu těchto vodních útvarů.

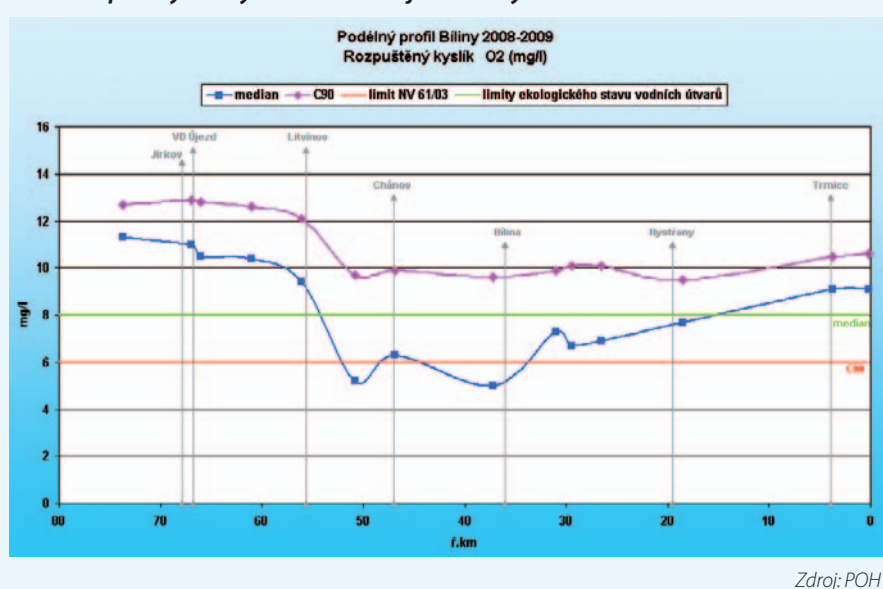
Ve správním obvodu Ústeckého kraje je z celkového počtu 88 útvarů povrchových vod 11 útvarů vyhovujících (12 %), 28 potenciálně nevyhovujících (32 %) a 49 nevyhovujících (56 %).

Nejvíce znečištěným tokem na území Ústeckého kraje zůstává řeka Bělá, která je recipientem komunálních odpadních vod z aglomerací Most, Teplice, Duchcov a průmyslových odpadních vod z litvínovské rafinerie, elektrárny Ledvice, sklárny v Chudeřicích a dalších průmyslových podniků. Jakost vody v Bílině ovlivňují i důlní vody z hnědouhelné pánve. Vybrané ukazatele jakosti vody v podélném profilu Bíliny jsou uvedeny na obr.

Jakost podzemních vod

Jakost podzemních vod byla pozorována na 124 objektech pozorovací sítě, kterou v Ústeckém kraji tvoří 22 pramenů, 27 mělkých vrtů a 75 hlubokých

Podélné profily Bíliny 2008-2009 v jednotlivých ukazatelích

vrtů. Celkově se odebralo 246 vzorků podzemních vod na fyzikálně-chemickou analýzu.

Nejvýznamnějším ukazatelem znečištění této oblasti byly dusíkaté látky, zejména amonné ionty (10.2 % analyzovaných vzorků překračuje limit pro pitnou vodu) a v menší míře dusičnany (6.1 % nadlimitních vzorků). Výraznější zastoupení amonných iontů oproti dusičnanům ukazuje na redukční podmínky tvorby chemického složení

podzemních vod. Celková mineralizace podzemních vod této oblasti překračuje požadovaný limit pro pitnou vodu v 17.0 % analyzovaných vzorků (na zvýšené mineralizaci podzemních vod se zde často podílejí vysoké koncentrace síranů). Přítomnost organických látek vyjádřených přes ukazatele CHSKMn (6.5 % nadlimitních vzorků) a DOC (6.9 % nadlimitních vzorků) byla ve srovnání s jinými oblastmi povodí průměrná. V porovnání s rokem 2008

nedošlo v této oblasti k významným změnám v zastoupení ukazatelů znečištění podzemních vod.

Jakost plavenin a sedimentů

Z pohledu jakosti vod náleží povodí Ohře a Dolního Labe dlouhodobě k nejvíce znečištěným oblastem. Významným ukazatelem znečištění plavenin a sedimentů povodí jsou setrvalé především těžké kovy - na toku Bíliny a Ohře nad Nechranickou nádrží arsen a beryllium a na Bílině a na dolním Labi rtuť a izomery DDT. Charakteristický byl také výskyt bez výjimky všech sledovaných kovů v mírně zvýšených obsazích (minimálně v jednom případě) na profilech Ohře a na toku Labe. Dlouhodobě vyšší obsahy berylia specifické pro tuto oblast zde souvisí pravděpodobně s atmosférickou depozicí produktů spalování hnědého uhlí. V závěrovém profilu Ohře v Terezíně byly rovněž zjištěny vyšší obsahy arsenu a berylia, žádná z hodnot ovšem nepřekročila limit pro zvýšené znečištění. Mírně zvýšené byly na Ohři i obsahy dalších kovů - antimonu, kadmia, kobaltu, mědi, niklu, zinku a rtuti, stejně jako obsahy látek PAU, suma PCB a ojediněle nejvyšší hodnoty hexachlorbenzenu (220 až 327 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a trifluralinu (144 až 155 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Na Bílině v Ústí nad Labem byly v plaveninách opakovaně zjištěny rizikové kontaminace arsenem (79 až 196 mg.kg^{-1}). Jako mírné znečištění zde byly vyhodnoceny obsahy všech kovů mimo chrom a olovo, dále obsahy většiny látek skupiny PAU, PCB (nejvyšší sumární obsahy 117 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a ojediněle hexachlorbenzen a trifluralin.

Vodohospodářské havárie

Počet nahlášených vodohospodářských havárií se znečištěním vod bez dlouhodobých následků			
s následným znečištěním povrchových vod	způsobeno	lidským zaviněním	6
		dopravní nehodou	0
		zemědělskými produkty	0
		ostatními příčinami	10
	uniklé látky	ropné	7
		ostatní	9
zasažené toky		Labe, Bílina, Mandava, Lužnička	
s následným znečištěním podzemních vod			0

Nahlášené závažné vodohospodářské havárie se znečištěním vod s významným vlivem na jejich kvalitu				
	Počet	Uniklé látky	Místo havárie	Zdroj znečištění
s následným znečištěním povrchových vod	3	ropné	pod obcí Povrly	výpust společnosti Měď Povrly a.s.
		nádní vody znečištěné ropnými látkami	Děčín - Křešice, únik do Labe	německá loď Lara Gerhard
		ropné	Bílý potok, Bílina	dešťová kanalizace areálu Unipetrol RPA s.r.o.
s následným znečištěním podzemních vod	0			

Zdroj: ČIŽP

Specifickým znečištěním na profilu byly mírně zvýšené obsahy kobaltu (61 mg.kg^{-1}). Na Labi byly hodnocené látky zjištěny v množstvích odpovídajících většinou nejvýše mírnému znečištění. Pouze v obsazích rtuti v závěrovém profilu Labe pod Děčínem v Prostředním Žlebu byla zjištěna ojediněle zvýšená kontaminace (3.45 mg.kg^{-1}). Pesticidy se na dolním Labi vyskytovaly většinou v nízkých obsazích, jako mírné znečištění byly vyhodnoceny jen nejvyšší hodnoty izomerů DDT (p,p' -DDT $178 \text{ } \mu\text{g.kg}^{-1}$), hexachlorbenzenu ($180 \text{ } \mu\text{g.kg}^{-1}$) a trifluralinu ($141 \text{ } \mu\text{g.kg}^{-1}$) v hraničním profilu Labe pod Děčínem.

Zjištěné obsahy pesticidů byly ve srovnání s minulým rokem významně nižší. Sedimenty Labe neobsahovaly žádnou ze sledovaných látek v úrovni zvýšeného zatížení nebo rizikového obsahu. V hraničním úseku Labe pod Děčínem byly jako mírně zvýšené vyhodnoceny obsahy antimonu, kadmia, rtuti a zinku, dále většiny látek skupiny PAU, PCB a nejvyšší hodnoty hexachlorbenzenu, izomerů DDD a p,p' -DDT ($54 \text{ až } 250 \text{ } \mu\text{g.kg}^{-1}$).

Zdroj ČHMÚ

V průběhu roku 2009 nedošlo k nárůstu počtu běžných havárií oproti předcházejícím letům. Alarmující je nárůst havárií způsobených lidským faktorem a množstvím uniklých látek závadných vodám přímo do vodních toků.

Zásobování pitnou vodou, rozvoj vodovodů a kanalizací

Dlouhodobý pokles objemu vyrobené vody pokračoval i v roce 2009. Meziročně došlo k poklesu vyrobené pitné vody o 1 mil m^3 na hodnotu $58,1 \text{ mil m}^3$. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů činil $94,6 \%$. Poklesu výroby pitné vody odpovídá i pokles objemu odpadních vypouštěných z komunálních ČOV jak vyplývá z meziročního porovnání v přehledu nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací v tab. Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací – s výjimkou čistíren, na něž byly připojeny nové aglomerace.

V roce 2009 činil podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizace pro veřejnou potřebu v Ústeckém kraji $81,4 \%$. Podíl čištěných odpadních

vod činil $93,89 \%$ odkalizovaných odpadních vod. V Ústeckém kraji bylo provozováno 179 čistíren odpadních vod s celkovou denní kapacitou $261 \text{ } 738 \text{ m}^3$. Hlavním provozovatelem kanalizací a čistíren odpadních vod jsou Severočeské vodovody a kanalizace a.s.

V roce 2009 pokračoval Ústecký kraj v poskytování finanční pomoci při realizaci projektů na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury Ústeckého kraje. Bylo uzavřeno 16 smluv na poskytnutí finanční pomoci v celkové výši $29,9 \text{ mil Kč}$.

Zdroj: Český statistický úřad, KÚÚK

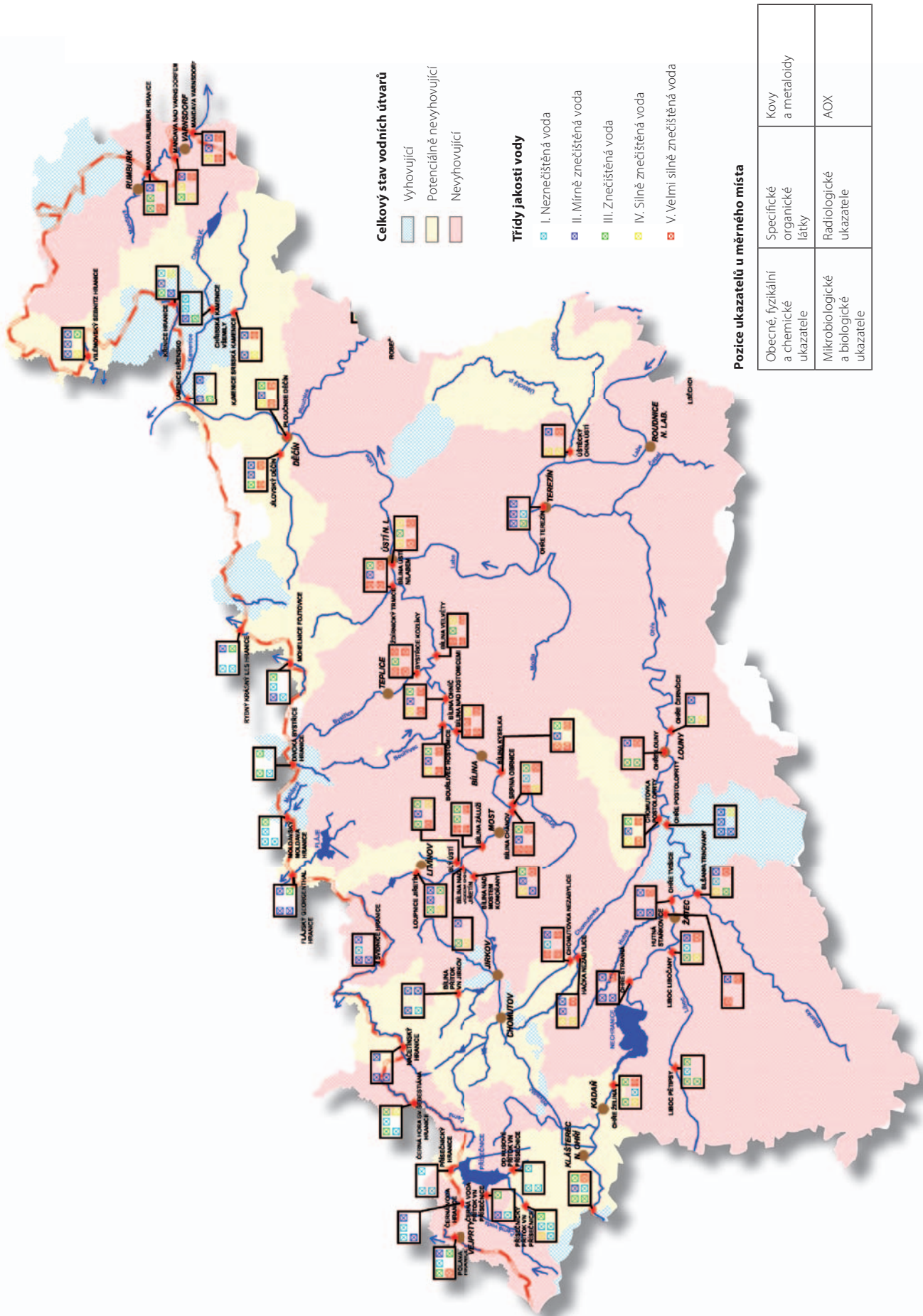
Protipovodňová ochrana

V roce 2009 byly stavebně zahájeny práce na protipovodňovém opatření Křešice – zvýšení ochrany obce hráze-mi (předpoklad dokončení 2011). Dále pokračovaly práce spojené s přípravou protipovodňových opatření na dalších lokalitách, a to Děčín – levý a pravý břeh, Ústí nad Labem – levý břeh, Dolní Zálezly, Lovosicko, České Kopisty, Roudnice nad Labem, Chodouny – Lounky, Štětí-Hněvice-Počeplce, Postoloprty – Březno, Lenešice, Bohušovice n/O, Budyně nad Ohří, Terežín.

Nízký stav vody na Labi

Mapa klasifikace jakosti povrchových vod za období 2008–2009

Zdroj: Povodí Ohře, s.p.

Horninové prostředí

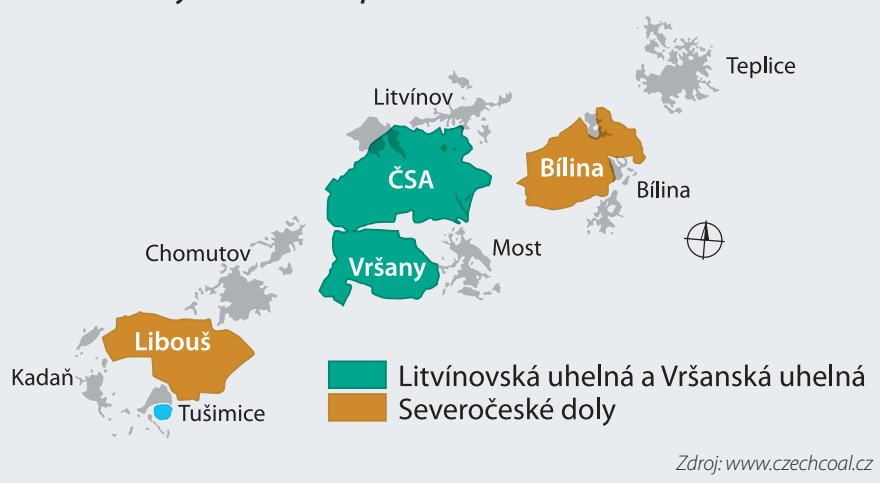
Horninové prostředí Ústeckého kraje je zastoupeno především rozsáhlými ložisky hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi, ložisky písků a štěrkopísků v oblasti Litoměřicka a Lounska, kameniva v Českém středohoří a Šluknovském výběžku, kaolínů v oblasti Podbořan, pyroponosné horniny v oblasti Třebenic.

Největší ložiska hnědého uhlí se nachází v Severočeské hnědouhelné pánvi, která se rozprostírá od Ústí nad Labem až ke Kadani. Na území Ústeckého kraje v roce 2009 těžily organizace Severočeské doly, a.s. (SD) – v Dolu Bílina a v Dolu Nástup Tušimice; skupina Czech Coal (CCG): Litvínovská uhelná a.s. – lokalita ČSA; Vršanská uhelná a.s. – lokalita Vršany; Důl Kohinoor a.s., Dolní Jiřetín – hlubinný důl Dolní Jiřetín – Centrum.

Ústecký kraj je díky těžbě hnědého uhlí největším producentem nerostných surovin v ČR, probíhá zde téměř 78 % veškeré domácí těžby nerostných surovin.

V roce 2009 bylo v Severočeské hnědouhelné pánvi vytěženo 37 462 tis. tun hnědého uhlí (z toho Severočeské doly, a.s. – 22 364 tisíc tun, Czech Coal Group – 15 098 tisíc tun). Dalšími významnými těženými surovinami na území Ústeckého kraje jsou bentonity na ložisku Braňany – Černý vrch, kaolín

Těžební lokality v Severočeské pánvi

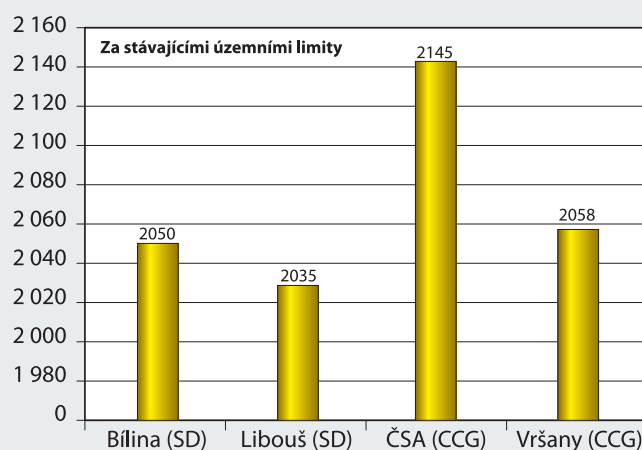
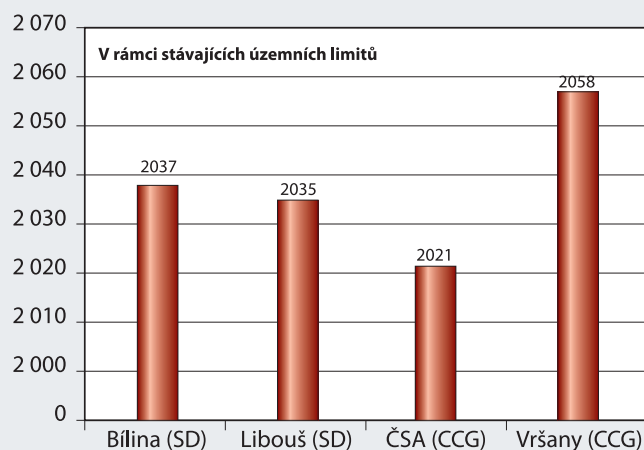
na Podbořansku a těžba všech druhů stavebních surovin (stavební kámen, štěrkopísky).

Problematika rekultivací území zasažených povrchovou těžební činností úzce souvisí s těžbou. Těžební společnost má za povinnost vytvářet fond na zahlazení následků hornické činnosti po ukončení těžby. Z tohoto fondu jsou poté hrazeny rekultivační práce.

Probíhající vodní rekultivaci v Ústeckém kraji zastupuje především nově vznikající jezero Chabařovice v bývalém lomu Chabařovice, které se napouští od roku 2001 a jezero Most v lomu Ležáky – Most napouštěné od podzimu 2008.

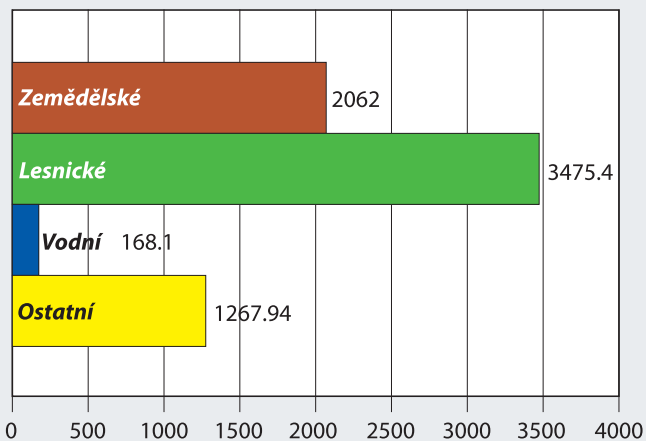
Zatápění zbytkové jámy lomu Chabařovice bylo zahájeno 15. 6. 2001. Jezero vzniká jako výsledek schváleného řešení zahlazování následků hornické činnosti lomu Chabařovice. Po jeho napuštění a stabilizace výsledné kvality vody by mělo mít mnohostranné využití a to ekologické, krajinně estetické a sportovně rekreační. K napuštění jezera byla v roce 2009 využívána voda z požárního potrubí, z přelivového vrtu důlních vod a odběr spodní výpustí nádrže Kateřina. Za rok 2009 bylo odebráno a do jezera Chabařovice přivezeno 4 489 950 m³ vody, kóta jezera se zvedla na 144,55 m n. m., hladina vody se v průběhu roku 2009 zvýšila o 221

Životnost lomů v Severočeské uhelné pánvi

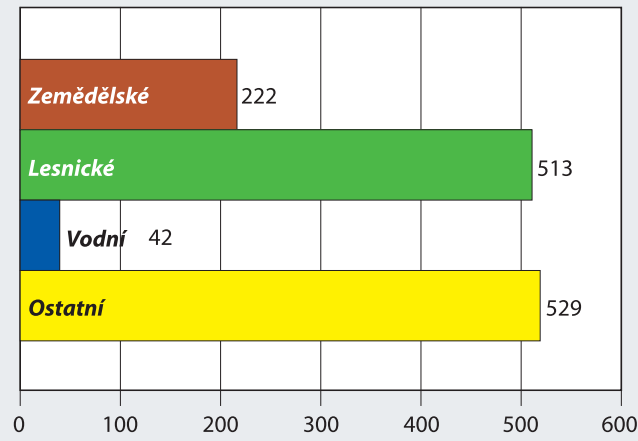
Zdroj: www.czechcoal.cz

Rozpracované a ukončené rekultivace Severočeských dolů, a.s., ke konci roku 2009 (v ha)

Zdroj: Skupina Severočeské doly – Výroční zpráva 2009

Rozpracované a ukončené rekultivace skupiny Czech Coal – povrchové lomy v roce 2009 (v ha)

Zdroj: Skupina Czech Coal

centimetr. Od zahájení napouštění jezera v roce 2001 bylo celkem odebráno 26 487 602 m³ vody. Podle výpočtu postupu plnění zbytkové jámy činí celkový objem vody na kótě 144,55 metrů cca 32 713 730 m³ vody, rozdíl objemů tvoří dotace z vlastního podpovodí.

Rekultivace bývalého lomu Most – Ležáky je koncipována tak, aby toto území mohlo být využíváno pro příměstskou rekreaci. Zatopením zbytkové jámy lomu vznikne jezero Most jako výsledek schváleného řešení zahlazování následků hornické činnosti. Plocha jezera bude 311,1 ha, maximální hloubka 75 m, doba plnění jezera se předpo-

kládá 3 roky. Napouštění jezera Most bylo zahájeno 23. 10. 2008. K napouštění jezera byla v roce 2009 využívána voda z přivaděče DN 800 v délce 4 929 m z Průmyslového vodovodu Nechránice a důlní stařinová voda čerpaná na bývalém dolu Kohinoor na jámě MR 1. Za rok 2009 bylo odebráno a do jezera Most přivedeno 22 353 709 m³ vody, kóta jezera se zvedla na 179,68 m n.m., plocha vodní hladiny činí 139,30 ha, hladina vody se v průběhu roku 2009 zvýšila o 25,06 metru. (zdroj: Palivový kombinát Ústí, s.p.)

Problematika radonu – V Ústeckém kraji se vyskytují oblasti se zvýšeným

radonovým rizikem. V těchto lokalitách často dochází k překračování doporučených hodnot – koncentrace radonu nemá překročit směrnou hodnotu 400 Bq/m³ ve stávajících budovách. K měření koncentrace radonu sloužil již od roku 1999 Radonový program ČR, který byl koordinován Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a byl zaměřen na vyhledávání budov se zvýšenou úrovní přírodního ozáření v oblastech značného radonového rizika. Zájem o Radonový program v roce 2009 zůstal na stejné úrovni jako v roce 2008. Celkem bylo rozmístěno 398 detektorů do 142 objektů.

Jezero Milada

Hlavním předpisem, který upravuje ochranu přírody a krajiny v ČR je zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Tento předpis byl na sklonku roku 2009 novelizován.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je soubor ekosystémů, které při vzájemném propojení vytvoří síť, jež má za úkol zajistit stabilitu a uchování přírodní rovnováhy. Tento systém je tvořen biocentry, která jsou propojena biokoridory a interakčními prvky. Pokud je vymezen v závazné části územního plánu, je jeho prvky chráněny před všemi zásahy, které by mohly vést k narušení jeho funkčnosti nebo dokonce k jeho zničení.

V roce 2009 bylo dokončeno zpracování aktualizace a doplnění Plánu ÚSES Ústeckého kraje. Tento plán by měl být zahrnut do první aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje (ZÚR) po jejich schválení. ZÚR mimo dalšího vymezují plochy

a koridory nadmístního významu pro Územní systém ekologické stability. V roce 2009 bylo dokončeno jednání s dotčenými orgány k návrhu ZÚR a následně dostal návrh kladné stanovisko od Ministerstva pro místní rozvoj. V roce 2010 bude pokračovat proces schvalování ZÚR veřejným projednáním.

Významné krajinné prvky

Významné krajinné prvky (VKP) jsou části krajiny, které vytvářejí její typický vzhled díky své estetické, geomorfologické nebo ekologické hodnotě. Zákon některé části krajiny předem definuje jako VKP (vodní toky, rašeliniště, údolní nivy atd.), některé části krajiny může pověřený obecní úřad vyhlásit za VKP. Oba tyto typy VKP jsou pak zákonem chráněny před poškozováním a ničením a lze do nich zasahovat pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody.

Do konce roku 2009 bylo na území Ústeckého kraje vyhlášeno přibližně 130 VKP.

Památné stromy

Mimořádně významné stromy, stejně jako skupiny stromů, nebo stromořadí, lze vyhlásit rozhodnutím za památné stromy. Vývoj těchto stromů je pak zákonem chráněn před narušováním, poškozováním nebo ničením. K 31.12.2009 evidoval Ústřední seznam ochrany přírody 367 památných stromů. Za rok 2009 bylo vyhlášeno 10 nových památných stromů.

Přírodní parky a krajinný ráz

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní nebo historická charakteristika určitého místa, je ze zákona chráněn a nelze jeho hodnotu snižovat rušivými zásahy. K ochraně krajinného rázu může kraj nařízením zřídit přírodní park. Děje se tak v oblastech s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami. Do konce roku 2009 bylo na území Ústeckého kraje vyhlášeno celkem 7 přírodních parků: Doupovská pahorkatina, Údolí Pruněrovského potoke, Východní Krušné hory, Džbán, Dolní Poohří, Bezručovo údolí a Loučenská hornatina. Přírodní parky zabírají v Ústeckém kraji více než 57 tisíc hektarů, což je necelých 11 % rozlohy Ústeckého kraje.

Zvláště chráněná území

Území, která jsou přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo dokonce jedinečná, lze vyhlásit jako

Celková výměra managementových opatření ve zvláště chráněných územích v působnosti Ústeckého kraje, 2009

Typ managementu	Množství
Kosení travních porostů	104,4 ha
Kosení rákosu	0,3 ha
Odstraňování expanzivně se chovajících dřevin a kácení	48,6 ha
Likvidace bolševníku	0,4 ha
Výstavba a oprava přehrázek	44 ks
Aplikace arboricidů	18,1 ha

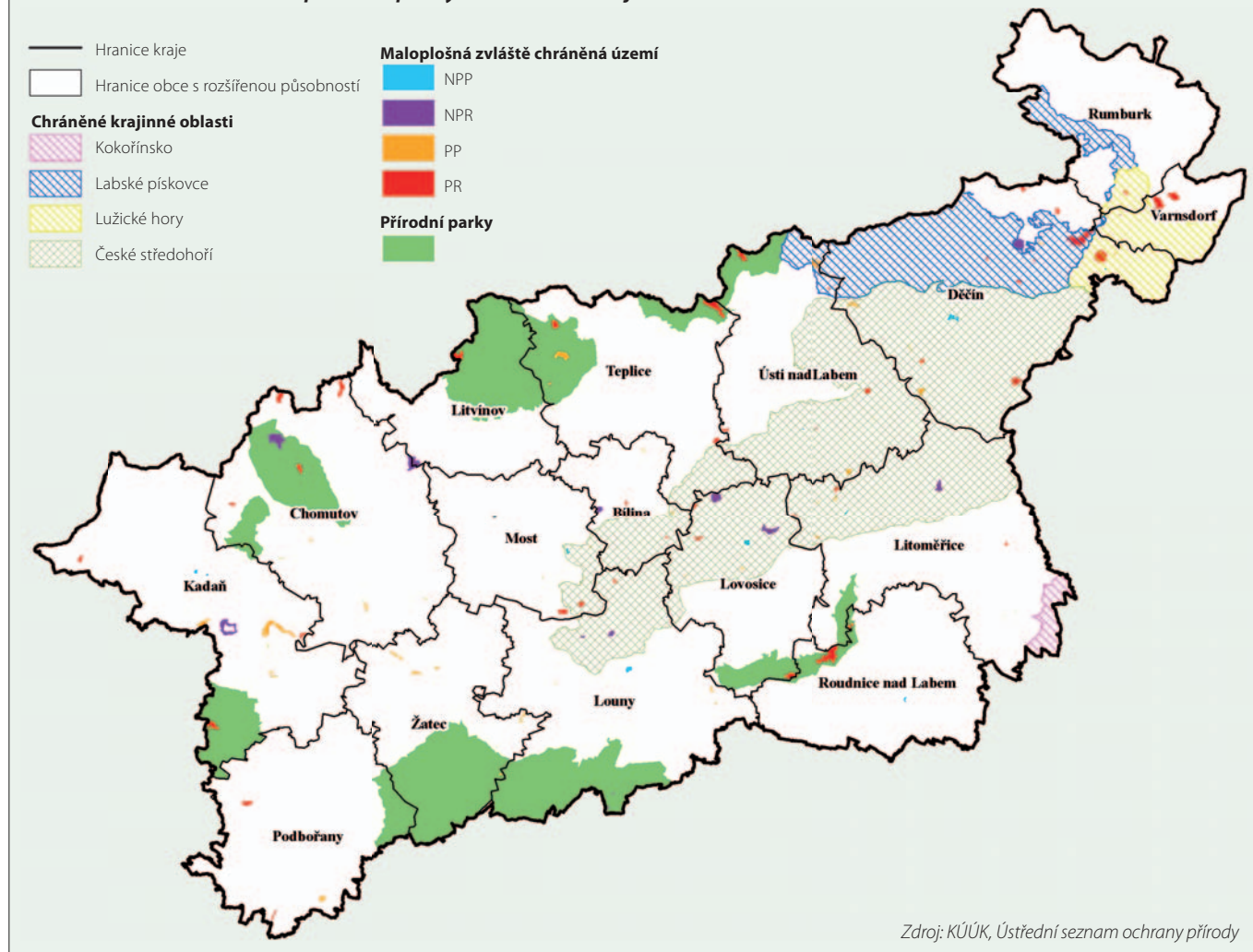
Zdroj: KÚÚK

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Ústeckém kraji k 31. 12. 2009

Druh zákonné ochrany území	Počet (ks) území v Ústeckém kraji		Celková rozloha (ha)		Podíl příslušného druhu ochrany z rozlohy kraje (%)
	v celém kraji	Mimo území Národních parků a Chráněných krajinných oblastí	V celém kraji	Mimo území VZCHÚ	
Národní park	1	–	7 900	–	1,48
Chráněná krajinná oblast	4	–	132 946	–	24,91
Národní přírodní rezervace	11	5	853	589	0,19
Národní přírodní památka	13	4	110	46	0,02
Přírodní rezervace	53	25	1 772	1 117	0,33
Přírodní památka	63	33	767	426	0,14
Přírodní parky	7	7	57 378	57 378	10,75
Celkem	145	67	201 726	59 556	–

Zdroj: KÚÚK, Ústřední seznam ochrany přírody

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Ústeckém kraji k 31. 12. 2009

Zdroj: KÚÚK, Ústřední seznam ochrany přírody

chráněná území. Podle jejich rozsahu a významu spadají do několika kategorií – národní parky, chráněné krajinné oblasti (velkoplošná chráněná území) a národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky (maloplošná chráněná území).

Na území Ústeckého kraje se nachází 1 národní park, České Švýcarsko a 4 chráněné krajinné oblasti, České středohoří, Labské pískovce, Lužické hory a Kokořínsko.

Na konci roku 2009 bylo v Ústředním seznamu ochrany přírody registrováno celkem 12 národních přírodních rezervací, 13 národních přírodních památek, 53 přírodních rezervací a 63 přírodních památek.

Během roku 2009 byly na území 38 přírodních rezervací a památek v působnosti Krajského úřadu Ústeckého realizovány managementové zásahy, které spočívaly zejména v kosení travních porostů a odstraňování expanzivně se chovajících dřevin.

Za provedení uvedených opatření byla Ústeckým krajem uhrazena celková částka 3 399 095,5 Kč.

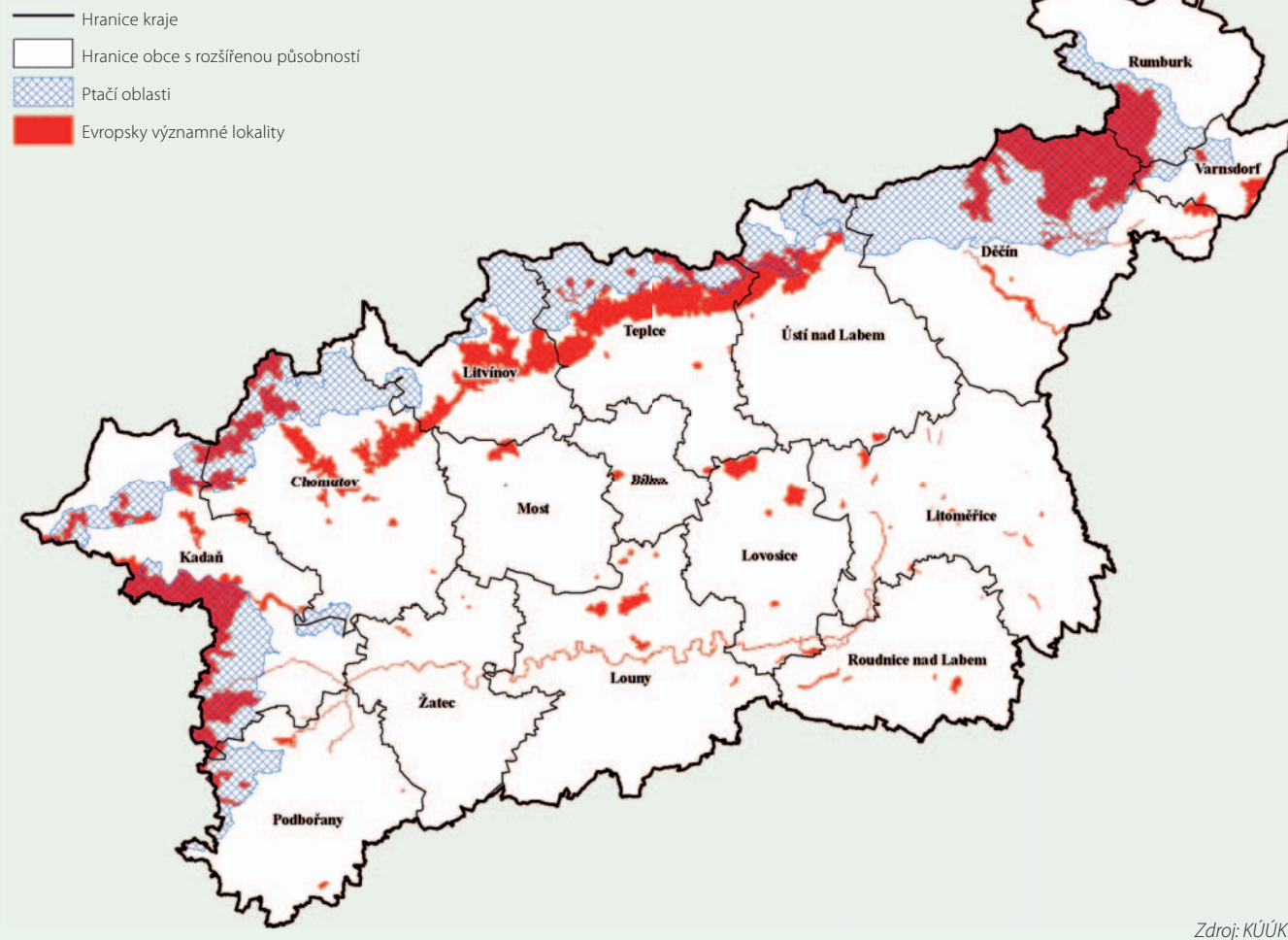
Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, kterou společně vytvářejí členské státy Evropské unie. Má za úkol chránit nejvzácnější a nejvíce ohrožené druhy živočichů a rostlin, stejně jako vzácná přírodní stanoviště. Soustava je tvořena evropsky významnými loka-

litami a ptačími oblastmi. Nejdůležitější právními předpisy, v kterých je soustava zakotvena, jsou směrnice 79/409/EHS O ochraně volně žijících ptáků (podle této směrnice se vyhláší ptačí oblasti.) a směrnice 92/43/EHS O ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (podle této EVL). Na území Ústeckého kraje se nachází 5 ptačích oblastí a 98 evropsky významných lokalit.

V roce 2009 pokračoval Krajský úřad Ústeckého kraje u evropsky významných lokalit, ke kterým je příslušný, v procesu, jenž povede k vyhlášení evropsky významných lokalit v příslušné kategorii zvláště chráněného území, jak to ukládá zákon o ochraně přírody. Pokračoval v roce 2009 v po-

NATURA 2000 v Ústeckém kraji k 31. 12. 2009

Zdroj: KÚÚK

řizování podkladů pro vyhlášení u 22 EVL v rámci projektu „Implementace území soustavy NATURA 2000 v Ústeckém kraji – 1. etapa“ a započal práce na projektu „Implementace území soustavy NATURA 2000 v Ústeckém kraji – 2. etapa“, který má za cíl vyhlášení dalších 20 EVL.

Náhrada škod

Za škody, které způsobí vybraní zvláště chránění živočichové (bobr evropský, vydra říční, kormorán velký, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid, vlk) lze v souladu se zákonem č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, žádat náhradu.

Za škody způsobené kormoránem velkým bylo uhrazeno 148 655 Kč.

Zjištěné výskyty vzácných druhů rostlin a živočichů a realizované průzkumy v roce 2009

V roce 2009 bylo zadáno provedení několika botanických a zoologických průzkumů vybraných lokalit, které měly za úkol zmapovat výskyt některých vzácných druhů rostlin a živočichů. Souběžně s těmito průzkumy byly zjištěny další významné výskyty vzácných druhů rostlin a živočichů na území Ústeckého kraje.

Na plochách, které jsou ovlivněny těžbou, byl mapován hnízdní výskyt strnada zahradního (kriticky ohrožený druh), lindušky úhorní (silně ohrožený

druh) a bělořita šedého (silně ohrožený druh), kteří vyhledávají plochy s nízkou pokrývností vegetace a zraňované půdy. Hnízdění těchto vzácných druhů ptáků bylo prokázáno na mnoha výsypkách a okrajích důlních děl Ústeckého kraje.

V těžebních šterkopísku v oblasti Travčického lesa bylo průzkumem potvrzeno 70 druhů blanokřídlého hmyzu (z 305 druhů zjištěných na místě) a 8 střevlíkovitých brouků (z 51 zjištěných), zařazených do Červeného seznamu bezobratlých a byly objeveny zvláště chráněné druhy rostlin i druhy zařazené do Červeného seznamu. Průzkum potvrdil, že těžebny v oblasti vátných písků v Terežinské kotlině jsou náhradními biotopy mnoha vzácných

druhů rostlin a živočichů, vázaných původně na přirozené písčiny v této oblasti a je tedy vhodné při rekultivaci vyčlenit i plochy ke spontánní sukcesi vegetace a v rámci plánů rekultivace počítat se zachováním odkrytých pís-

čitých biotopů. Na základě těchto průzkumů pak může dojít k odpovídající úpravě rekultivačního plánu těžeben.

V tomto roce také pokračoval monitoring populace drobného vodního plže, kružníka Rossmasslerova,

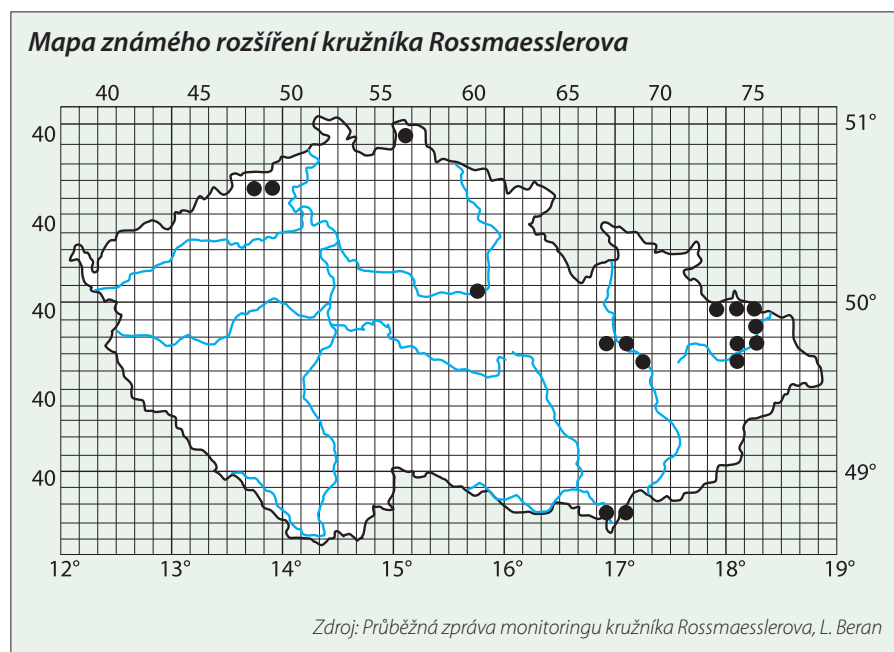
hů hmyzu, zařazených do Červeného seznamu bezobratlých nebo chráněných zákonem a navržena managementová opatření k udržení stanovišť vhodných pro tyto druhy.

V přírodních rezervacích Světlík a Velký rybník (která je zároveň Evropsky významnou lokalitou) byl proveden průzkum vodních ploch, které se v těchto lokalitách nacházejí. Zaměřil se zejména na zjištění kvality vody, technický stav hrází a výpustních objektů, zastoupení planktonu a vliv rybářského hospodaření na stav obou rezervací atd. Průzkum bude sloužit jako podklad pro aktualizaci současných plánů péče těchto území.

V okolí města Žatce pokračovala inventarizace výskytu endemického brouka *Cylindromorphus bohemicus* z čeledi krascovití, který se v této oblasti vyskytuje jako na jediném místě na světě. Byla potvrzena řada dosud přetrvávajících lokalit a definitivně objasněna úzká potravní vazba tohoto druhu na konkrétní druh trávy – kostřavu walliskou. Nejpočetnější populace byla zjištěna na území Přírodní památky Stroupeč. Výsledky šetření najdou přímé využití v projektu ochrany tohoto vymírajícího brouka, který je částečně financován z fondů EU.

V katastrálním území Veltěže byla v roce 2009 poprvé v Čechách objevena zvláště chráněná rostlina volovec vrbový, známá v ČR dosud pouze z ojedinelých lokalit na Moravě – v Národním parku Podyjí a na již zaniklé lokalitě v Bílých Karpatech. Jedná se o evropský druh s centrem rozšíření v horských polohách Alp a západních Karpat, jehož zdejší velmi bohatý výskyt může být dávným pozůstatkem z pozdní doby ledové a patří zároveň k nejsevernějším v Evropě.

V katastrálním území Svařenic se podařilo objevit početnou populaci kriticky ohroženého druhu motýla modráška hořcového. Tento motýl klade vajíčka pouze na rostliny hořce křížatého; vylíhlé housenky se po ukončení žíru na této rostlině nechají přenést

který se vyskytuje v různých typech periodických mokřadů. Tento druh je na území České republiky velmi vzácný. Potvrzení výskytu v okrese Teplice má velký význam, protože se jedná v současnosti o jedinou oblast výskytu v ČR v povodí Labe.

V roce 2009 byl dále zahájen dvouletý mykologický průzkum na lokalitě „Předměstí u Loun“ (jihozápadně od Loun). Na této ploše byl v 70. letech nalezen chřapáč bělavý, vzácný druh houby, stejně jako několik vzácných druhů hvězdovek. V roce 2009 se nepodařilo prokázat výskyt těchto hub, protože počasí nebylo příznivé pro růst plodnic hub; ze vzácnějších druhů zde byla naopak objevena špička chordo- vá. Průzkum bude pokračovat i v roce 2010, kdy bude ukončen.

V roce 2009 byl dokončen dvouletý entomologický průzkum vrchu Zlatník Želenického vrchu a přilehlého okolí. Průzkumem byl potvrzen přetrvávající výskyt velkého množství vzácných dru-

do hnízd mravenců z rodu *Myrmica*, kde přes zimu parazitují a dokončují vývoj. Díky tomuto složitému životnímu cyklu a velmi úzké specializaci se jedná v současné době o jednoho z nejvzácnějších druhů denních motýlů, který je v Čechách bezprostředně ohrožen vyhynutím, zejména v důsledku postupného zarůstání opuštěných starých pastvin.

Projekt „Revitalizace rašelinišť mezi Horou sv. Šebestiána a Satzung – 1. etapa“

V roce 2009 proběhla administrativní příprava žádosti pro schválení projektu a získání finančních prostředků z programu Ziel 3 (program na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko). Cílem projektu je připravit podklady pro budoucí revitalizace vybraných rašelinišť v oblasti Hora sv. Šebestiána – Satzung.

Dohody k provádění opatření ke zlepšování životního prostředí

V souladu se zákonem může Ústecký kraj uzavřít dohodu s vlastníkem či nájemcem pozemku z důvodu ochrany přírody a tím například upravit způsob hospodaření na pozemcích, kde se vyskytuje nějaký zájem ochrany přírody a tím ho udržet a podpořit. Zároveň může podle zákona přiznat finanční příspěvek k uskutečnění takové péče.

Ústecký kraj uzavřel v roce 2009 tři takovéto dohody. Jedná se o lokalitu v k.ú. Střelná, kde bude vhodnou péčí

volovec vrbový

zachován a podpořen výskyt zvláště chráněných druhů rostlin – prstnatce májového, hadilky obecné a několika dalších druhů rostlin, zařazených do Červeného seznamu. Obdobně došlo k dohodě na dalších botanicky

významných lokalitách v k.ú. Čakovice, kde se vyskytuje hořec křížatý, či čorčka pochvatá, koniklec luční a další významné rostliny a v k.ú. Úhošťany, kde se vyskytuje orchidej vstavač mužský.

cylindromorphus bohemicus

vajíčka modráska hořcového na hořci křížatém

Zemědělství

Zemědělství má v Ústeckém kraji nezastupitelné místo mezi významnými hospodářskými sektory. Vývoj zemědělské produkce v kraji je poznamenán složitou situací tuzemské zemědělské výroby ve vztahu k nastavené zemědělské, především dotační, politice Evropské unie. Níže uvedená statistická data dokumentují meziroční vývoj zemědělství v Ústeckém kraji.

Rostlinná výroba

Výměry osevů kopírují předpokládanou poptávkou po jednotlivých komoditách. Na kolísání jejich tržních cen, mimo globálních vlivů, má dopad i strategie obchodních organizací a zpracovatelů disponujících skladovacími kapacitami. Řada farmářů se nyní z těchto důvodů snaží o zřízení skladů pro vlastní produkci. Me-

ziroční vývoj osevních ploch zejména klíčových plodin uvedený v tabulce u obilovin vykazuje navýšení ploch pšenice na úkor ostatních obilovin, větší plochy hořčice a omezení výsevu kukuřice.

Na území Ústeckého kraje se rozkládají dvě významné chmelařské oblasti – Žatecká a Úštěcká, ze kterých pochází většina produkce chmele České republiky. V setrvalém trendu dochází k nepatrnému úbytku ploch chmele.

Plochy osevů vybraných plodin v Ústeckém kraji letech 1989, 1990 a 2007 až 2009

Plodina	Plocha (ha)				
	1989	1990	2007	2008	2009
Pšenice celkem	55 188	54 887	61 907	61 173	64 896
Žito ozimé a jarní	6 585	7 480	1 970	3 375	2 232
Ječmen celkem	34 931	32 934	32 722	32 397	26 878
Oves	3 034	2 101	2 723	1 647	1 871
Triticale	.	2 421	1 754	2 235	1 307
Kukuřice celkem	.	.	8 403	9 120	6 580
Brambory celkem	2 216	2 230	812	718	649
Řepka	5 711	5 906	16 656	18 666	18 475
Slunečnice na semeno	150	.	3 059	2 560	2 667
Mák	.	.	2 012	2 183	1 550
Hořčice na semeno	.	.	4 275	5 262	9 588
Cukrovka technická	.	8 769	2 951	2 541	2 380

Zdroj: Český statistický úřad

Živočišná výroba

Meziročně došlo k dalšímu alarmujícímu poklesu ve stavech u všech kategorií hospodářských zvířat, který je zapříčiněn komplikovanou situací podpory tuzemské výroby a trvalým konkurenčním tlakem ze zahraničí.

Dotace na podporu činností v oblasti zemědělství poskytnuté Ústeckým krajem v roce 2009

Ústecký kraj každoročně podporuje zemědělskou výrobu prostřednictvím „Programu podpory směrů rozvoje zemědělství a venkovských oblastí v Ústeckém kraji pro rok 2008 až 2013“ (dále jen Program). Podpora kraje je nastavena tak, že umožňuje čerpat finanční prostředky na obnovu vlastního zemědělského provozu nebo naopak lze dotaci poskytnout na mimoprodukční funkce zemědělství.

V roce 2009 bylo z Programu podpořeno 36 projektů celkovou částkou 5 780 tis. Kč.

Plochy chmele otáčivého v letech v období let 2002 - 2009

Roky	Chmelařská oblast			
	Žatecká	Úštěcká	Tršická	Celkem ČR
	Plocha (ha)			
2002	4587	639	742	5968
2003	4481	746	715	5942
2004	4382	756	700	5838
2005	4227	740	705	5672
2006	4044	668	702	5414
2007	4006	681	702	5389
2008	3953	663	719	5335
2009	3899	671	737	5307

Zdroj: Svaz pěstitelů chmele České republiky a ÚK ZÚZ Žatec

Počty vybraných druhů hospodářských zvířat v Ústeckém kraji v letech 1989, 2003 a 2006 až 2009

Druhy hospodářských zvířat	1989	2003	2006	2007	2008	2009
Drůbež celkem	2 933 370	1 728 353	2 574 304	1 093 402	1 277 324	1 126 888
Kozy celkem	.	2 242	1 808	1 572	2 147	1 800
Ovce celkem	42 283	7 404	10 386	10 488	11 366	10 497
Koně celkem	.	1 086	1 188	1 200	1 561	1 549
Prasata celkem	231 476	128 693	130 496	98 656	100 918	66 705
Skot celkem	176 758	45 462	39 016	39 996	41 303	39 149
Krávy celkem	62 404	17 087	15 991	16 174	16 164	15 840

Zdroj: Český statistický úřad

Potravinářský výrobek Ústeckého kraje pro rok 2009

V roce 2009 proběhl druhý ročník soutěže o potravinářský výrobek roku, který vyhlašuje Ústecký kraj ve spolupráci s Krajskou agrární komorou Ústeckého kraje, Krajským informačním střediskem pro rozvoj zemědělství a venkova Ústeckého kraje a Ministerstvem zemědělství. Celkem bylo do tohoto ročníku přihláшено

Počet podpořených projektů podle jednotlivých dotačních titulů v roce 2008 a 2009

Dotační titul	2008	2009
1. Investiční podpora do zemědělských hospodářství	17	21
2. Investiční a neinvestiční podpora vedoucí k zachování krajiny a tradičních staveb	6	9
3. Investiční podpora v souvislosti se zpracováním a zaváděním zemědělských produktů na trh	0	0
4. Neinvestiční podpora pro seskupení producentů	1	1
5. Technická neinvestiční podpora v odvětví zemědělství	5	5

Zdroj: KÚÚK

62 potravinářských produktů, které soutěžily v osmi kategoriích: Mlýnské a pekárenské výrobky; Mléko a mléčné výrobky; Lahůdky a cukrářské výrobky; Alkoholické nápoje vč. piva; Nealkoholické nápoje; Šunka, salámy, klobásy, párky; Ostatní masné výrobky a výrobky z ryb; Ostatní potravinářské výrobky vč. medu a výrobků z včelího medu. Produkty hodnotila odborná komise. Vítězové získali roční certifikát nejlepšího potravinářského výrobku Ústeckého kraje s právem užívat

u oceněného výrobku označení formou loga: „KRAJ PŘEMYSLA ORÁČE – POTRAVINÁŘSKÝ VÝROBEK“.

Půda

Půda náleží mezi hlavní složky životního prostředí, jenž představuje svrchní část zemského povrchu – pedosféru. Půdu lze chápat jako nenahraditelný výrobní prostředek umožňující zemědělskou výrobu. V současné době se do popředí stále více dostávají i mimoprodukční funkce

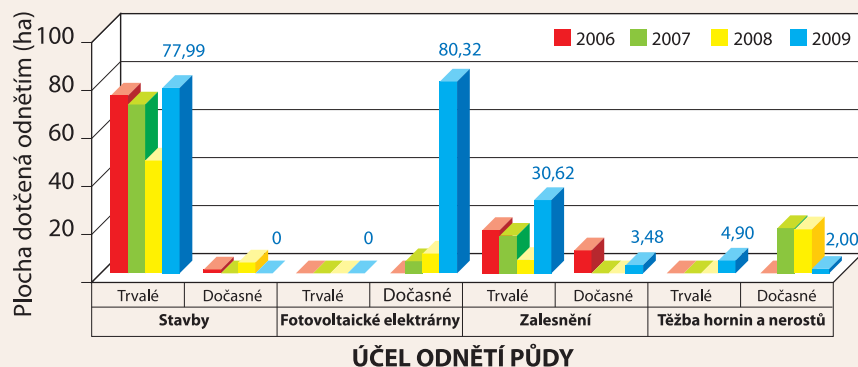
ce půdy, jako je funkce stabilizační, krajinnotvorná, hygienická apod.

Z hlediska evidence půdy katastrem nemovitostí ve vazbě na její využití lze zemědělskou půdu rozčlenit do následujících druhů pozemků - orná půda, trvalé travní porosty, chmelnice, vinice, ovocné sady, zahrady. V následující tabulce je uveden přehled výměr jednotlivých druhů pozemků vedených katastrem nemovitostí v Ústeckém kraji v období let 1989 a 2000 až 2009.

V rámci jednotlivých evidovaných druhů pozemků ubývá stabilním tempem již několik let výměra orné půdy a ovocných sadů. Naopak plocha trvalých travních porostů vzrůstá a to zejména vlivem finanční podpory poskytované na uvádění půdy tzv. do klidu. Pozvolný trend navyšování plochy druhu pozemku zahrada je zřejmě způsoben zakládáním zahrad v souvislosti s výstavbami rodinných domů.

Stabilně největší podíl na ploše požadované k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu mají obecně stavební záměry (obytné zóny, průmyslové a skladovací objekty apod.). Od roku 2007 zaznamenáváme narůstající rozsah výměry dočasného odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu pro výstavbu fotovoltaických elektráren. V roce 2009 bylo k tomuto účelu požadováno k odnětí celkem 80,32 ha zemědělské půdy, což představuje téměř 17 násobek výměry plochy oproti roku 2007 (4,7 ha). Doba dočasného odnětí v případě fotovoltaických elektráren činí v průměru 25 let.

Rozsah odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu dle účelů odnětí v Ústeckém kraji v období 2006 až 2009

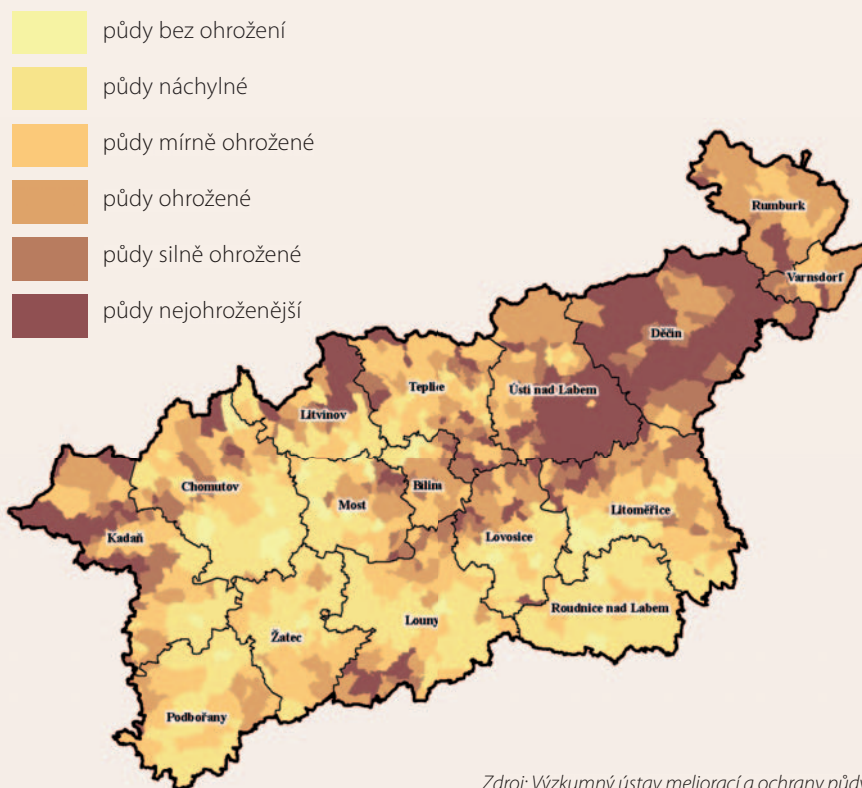
Zdroj: KÚÚK

Výměry vybraných druhů pozemků v Ústeckém kraji v období let 1989 a 2000 až 2009

Druh pozemku	Plocha (ha)										
	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Orná půda	207 149	187 996	187 525	187 088	186 800	186 099	185 533	184 428	183 898	183 487	183 046
Trvalé trvání porosty	50 995	68 563	68 770	69 079	69 303	69 681	70 083	70 931	71 186	71 223	71 428
Ovocné sady	6 778	6 516	6 468	6 434	6 348	6 242	6 218	6 178	6 116	6 040	6 006
Zahrady	8 688	8 680	8 684	8 698	8 724	8 754	8 778	8 803	8 830	8 870	8 903
Vinice	356	363	373	373	373	387	389	389	390	390	391
Chmelnice	6 595	6 510	6 536	6 502	6 466	6 453	6 430	6 387	6 359	6 356	6 363
Zemědělská půda celkem		278 628	278 356	278 174	278 014	277 616	277 431	277 116	276 779	276 367	276 138

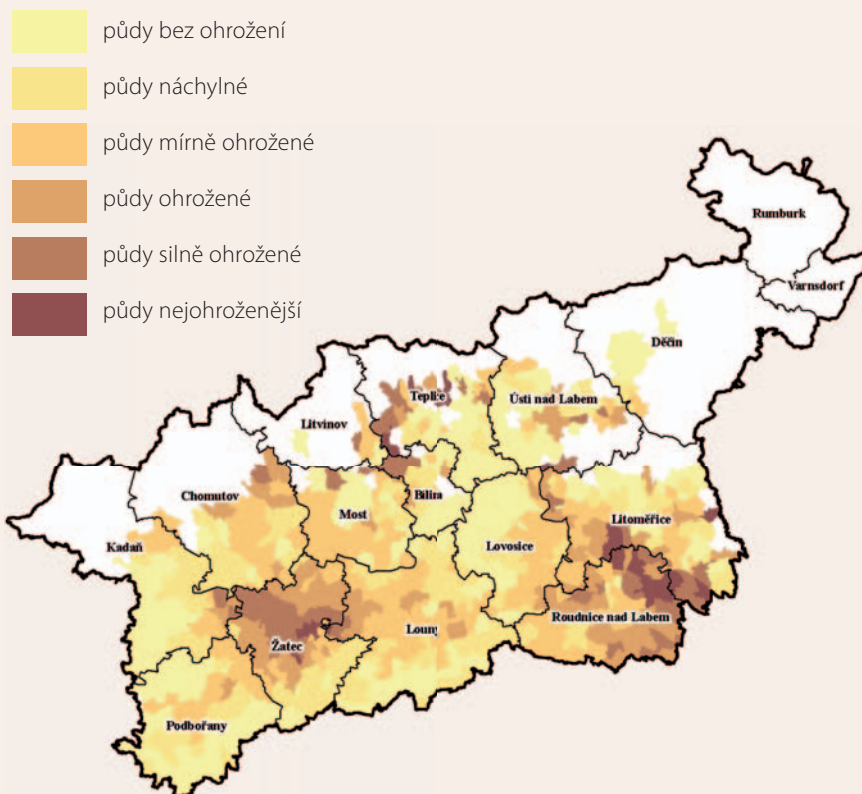
Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Ohrožení zemědělské půdy vodní erozí v Ústeckém kraji

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Ohrožení zemědělské půdy větrnou erozí v Ústeckém kraji

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Pro udržitelnou zemědělskou produkci je nezbytným předpokladem vlastnost půdy označovaná jako půdní úrodnost, která vyjadřuje schopnost půdy umožňovat rostlinám růst, vývoj a dosažení žádoucího výnosu, kvality a nezávadnosti produkce. Půdní úrodnost je velmi intenzivně snižována degradními procesy, mezi které náleží vodní a větrná eroze, ztráta organické hmoty, intoxikace, acidifikace, zasoření apod. V podmínkách Ústeckého kraje lze za zásadní degradní procesy půdy považovat zejména větrnou a vodní erozi.

Větrnou erozí jsou nejvíce ohroženy rozsáhlé souvislé plochy zejména orné půdy v okolí měst Žatec, Lovosice, Litoměřice a Roudnice nad Labem.

Vodní erozí je nejvíce ohrožena zemědělská půda ve středních nadmořských výškách zejména v oblasti Českého středohoří, Českého Švýcarska, Lužických hor a dále na úpatí Krušných a Doupovských hor.

Základní údaje podle kategorií a subkategorií v Ústeckém kraji, 2009

Kategorie	Subkategorie	Porostní plocha [ha]	%	Zásoba dřeva	
				1000 [m ³] bez kůry	[m ³ /1ha]
Les hospodářský		76 118,13	48	15 433,22	202,75
Les ochranný	Mimořádně nepříznivá stanoviště	8 651,60		1 518,01	175,46
	Vysokohorské lesy	540,55		50,44	93,3
	Lesy v klečovém lesním vegetačním stupni	0,00		0,00	0,00
	Celkem	9 192,15	6	1 568,44	170,63
Les zvláštního určení	Pásma ochrany vodních zdrojů I. stupně	472,70		58,17	123,07
	Ochranná pásma zdrojů léčivých a minerálních vod	5 021,19		836,45	166,58
	Území nár. parků a nár. přírodních rezervací	6 327,83		2 073,08	327,61
	1. zóny CHKO, přír. rezervace, přírodní památky	6 836,94		1 428,31	208,91
	Lázeňské lesy	0,00		0,00	0,00
	Příměstské a rekreační lesy	1 099,47		219,13	199,3
	Lesy sloužící lesnickému výzkumu a výuce	0,00		0,00	0,00
	Lesy se zvýšenou funkcí ochrannou	46 098,55		3 689,41	80,03
	Lesy významné pro uchování biodiverzity	3 126,89		690,02	220,67
	Uznané obory a samostatné bažantnice	2 170,88		155,40	71,59
	Jiný veřejný zájem	495,27		82,13	165,82
	Celkem	71 649,72		9 232,10	128,85
Úhrnem		156 960		26 233,76	–

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa

Ústecký kraj se řadí se svými 30 % lesní půdy mezi 4 nejméně lesnaté kraje v ČR. Relativně vysoký podíl lesní půdy v Krušných horách v celkové rozloze kraje ostře kontrastuje s nízkým podílem v Polabí a Poohří. Nejvyšší lesnatost si zachovalo Děčínsko. Zato nejméně lesnaté jsou oblasti Lounska a Litoměřicka. Z hlediska kategorizace lesů převládají na území kraje lesy zvláštního určení. Důvodem je především ochrana léčivých a minerálních vod (Teplice, Bílina, Břvany, Zaječice, Mšené Lázne), začlenění lesů do NP České Švýcarsko, CHKO Labské Pískovce, CHKO Lužické hory a CHKO České středohoří, genové základny dřevin a první pásma

hygienické ochrany vodních zdrojů. Menší část lesů zvláštního určení součástí maloplošných chráněných území (NPP, PP) a oborních chovů (Červený Hrádek, Fláje, Brandov). Lesy ochranné jsou zastoupeny převážně na nepříznivých stanovištích – na rašelinách (Krušné hory), skalních útvarech (Labské pískovce) a ve větší míře také na rekultivovaných územích s půdoochrannou funkcí (Mostecko, Chomutovsko, Bílinsko).

Zdravotní stav lesů

Mezi největší škůdce lesa v Ústeckém kraji patří stále lýkožrout smrkový (napadeno cca 29 159 m³ dřeva). V roce 2009 se vyskytl další

velký škůdce lesa a houbový patogen kloubnatka smrková (*Gemmamyces piceae*). Tento houbový patogen napadá pupeny smrku pichlavého, a v důsledku toho strom přestává rašit, tzn. neobnovuje asimilační aparát a během několika let umírá. Zvláště

Vyvážecí souprava na odvozní cestě

Hlavní lesní škůdci na území Ústeckého kraje 2005–2009

Revíry	Množství dřeva napadeného škůdcem v [m ³] v jednotlivých letech				
	2005	2006	2007	2008	2009
Vítr	45 115	44 550	164 266	61 383	22 089
Sníh	1 754	2 295	853	355	4 090
Námraza	655	377	242	14	1 016
Sucho	10 378	3 032	4 643	4 668	1 999
Exhalace	1 711	1 334	966	1 210	2 073
Podkorní hmyz na SM	17 738	21 133	46 607	42 855	29 159
Podkorní hmyz na BO	170	100	28	6	32
Václavka	5 821	14 941	4 514	12 433	2 359

Zdroj: Zpravodaj ochrany lesa. Supplementum 2010, vydal Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti

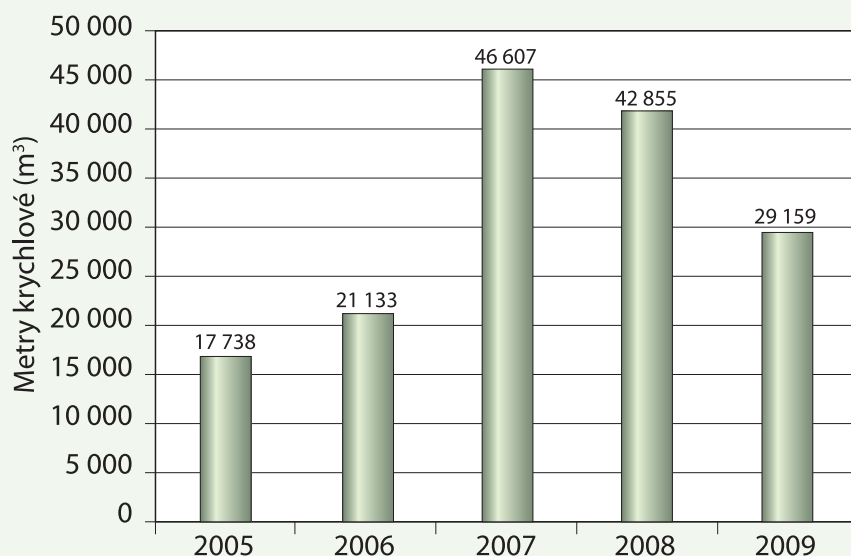
kritická situace je na lesní správě Litvínov, kde je přes 4000 ha porostů smrku pichlavého. V roce 2009 došlo k navýšení objemu těžeb v důsledku poškození průmyslovými imisemi, tzv. exhalačních těžeb, které činily 2073 m³ (v roce 2008 byl tento ob-

jem 1210 m³). Poškození exhalacemi způsobuje tzv. žloutnutí, které bývá dáváno do souvislosti s degradací půd a deficitem živin nebo i stopových prvků díky dlouhodobé imisní zátěži. Tento jev (patrný nejlépe zjara, před rašením), často umocňovaný

nepříznivými povětrnostními vlivy, postihuje především smrkové porosty na chudých kyselých stanovištích. Projevuje se diskolorací a předčasným opadem jehličí.

Ústecký kraj proto zřídil v souvislosti s alarmujícím stavem lesů Krušných hor v říjnu roku 2009 poradní skupinu odborníků, jejíž výstupy a doporučení jsou předkládány představitelům kraje jako podklad pro jejich rozhodování, řízení dotační politiky kraje a pro jednání o finančním zajištění obnovy lesa ze státního rozpočtu či fondů EU.

Kůrovcem napadené evidované smrkové dříví na území Ústeckého kraje v letech 2005–2009

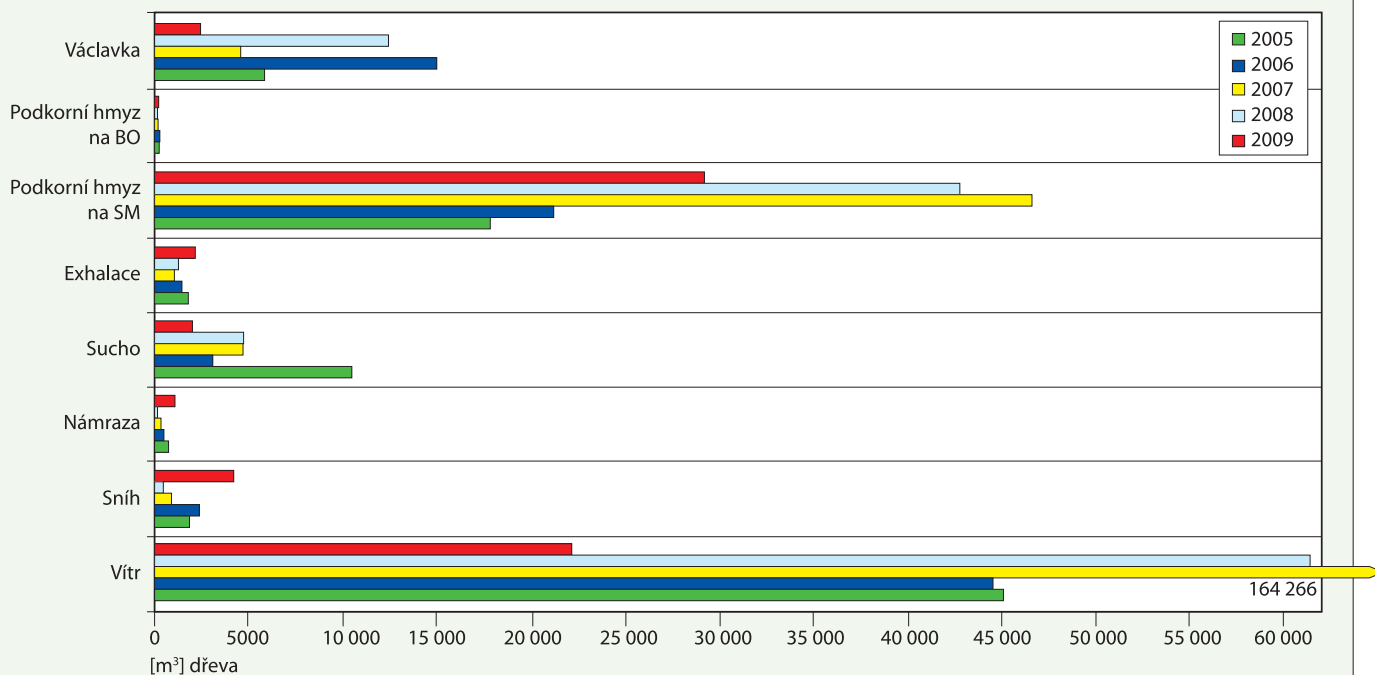

Zdroj: Zpravodaj ochrany lesa. Supplementum 2010, vydal Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti

Program poskytování podpor hospodaření v lesích v Ústeckém kraji na rok 2008 – 2009

V roce 2002 vyplatil Ústecký kraj majitelům lesa 9 962 496,- Kč v rámci Programu poskytování podpor na hospodaření v lesích. S ohledem na velký převis žádostí byly dotace směřovány především do obnovy lesů v imisní oblasti Krušných hor. Tyto dotace získalo celkem 31 žadatelů.

Hlavní lesní škůdci na území Ústeckého kraje 2005–2009

Zdroj: Zpravodaj ochrany lesa. Supplementum 2010, vydal Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti

Celkem je v Ústeckém kraji 425 065 ha honebních ploch a 2649 ha obor (z toho 1692 bažantnic), které jsou rozděleny celkem do 337 honiteb. 306 honiteb je pronajato a 31 honiteb je ve vlastní režii. Myslivostí se v těchto honitbách zabývá 5621 držitelů loveckých lístků.

Na Krušných horách se vyskytuje největší populace jelena lesního, který se vyskytuje i v Lužických horách, Českém středohoří a na Doupově a okolí.

V kraji je mimo všudypřítomné srnčí zvěře rozšířena i zvěř daňčí, mufloní a jelen sika. Směrem do vnitrozemí, hlavně na Roudnicku je ještě poměrně hojná populace zajíců ze zvěře pernaté bažanti a koroptve. Na zachování populace zajíce je v současné době ze strany uživatelů honiteb i ze strany státní správy myslivosti v kraji vynakládáno značné úsilí a prostředky. V oblasti jeho největší koncentrace v Polabí, byla veterinárními orgány zjištěna

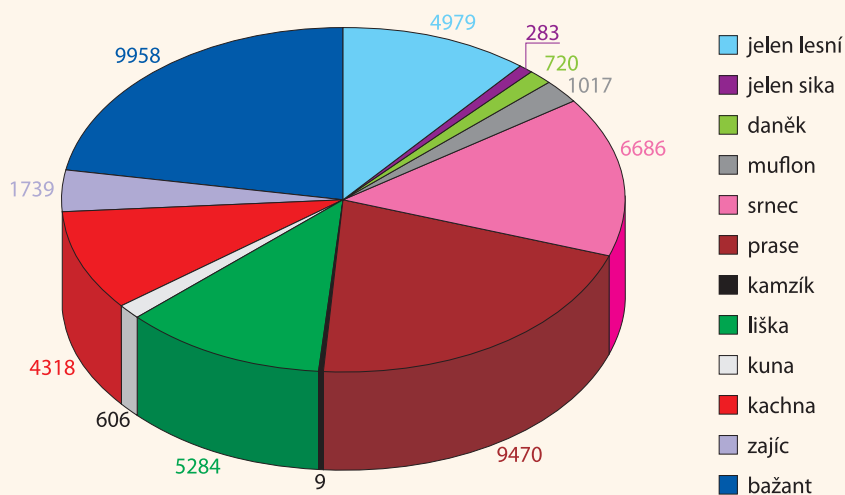
vysoká invaze parazitů, zejména kokciidií několika druhů, která by bez odborné pomoci mohla tyto stavy zajíců zdecimovat.

I přes vysoké počty ulovené zvěře nebyl až na zvěř černou a daňčí dodržen většinou honiteb plán lovu a přípustné stavy zvěře v honitbách, tzv. normované stavy, jsou překročeny, což má za následek vysoké škody zvěří na lesních kulturách i na zemědělských plodinách. Tyto škody jsou nejvíce patrné ve vyšších polohách kraje v Krušných horách, kde nejvíce škod působí jelení zvěř. Stavy jelení zvěře jsou i přes dvě desetiletí trvající snahu o jejich redukci stále vysoké.

Problémem jsou vysoké stavy černé zvěře a její velká reprodukční schopnost, ani masivní odlov nesnižuje její stavy. Černá zvěř se stává obtížnou zejména v rekreačních oblastech a v zahrádkářských koloniích, kam se naučila si chodit opatřovat potravu. Při svých návštěvách zahrádek a rekreačních středisek si zvykla na lidský pach.

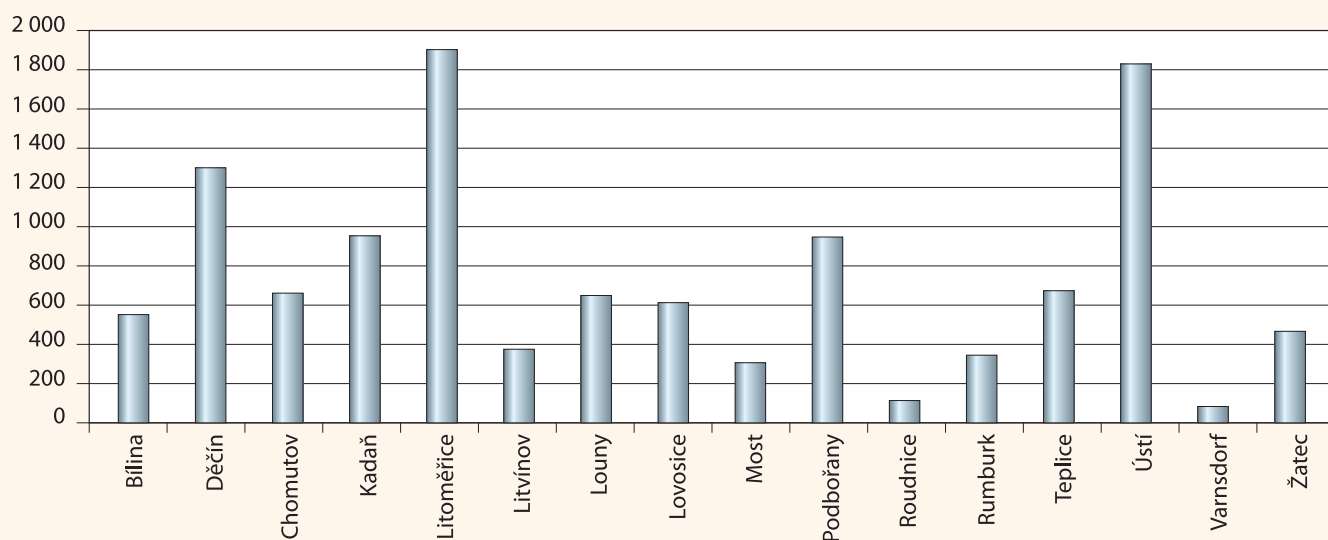
S ohledem na nízké stavy tetřívka vyhlásila Státní správa myslivosti v Ústeckém kraji v roce 2009 dvě oblasti chovu tetřívka ke zvýšení jeho početnosti „Východní Krušné hory“ a „Novodonské rašeliníště“.

Odlov zvěře na území Ústeckého kraje v roce 2009 (v kusech)

Zdroj: KÚÚK

Odlov černé zvěře na území Ústeckého kraje v roce 2009 (v kusech)

Zdroj: KÚÚK

Rozloha rybářských revírů a úlovky na nich v Ústeckém kraji v letech 2007–2009

Revíry	Pstruhové (P)			Mimopstruhové (MP)		
Rok	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Počet revírů	60	68	68	86	96	98
Celková rozloha (ha)	444	444	444	4704	4714	4711,8
Odloveno (t)	11	20	16	330	400	400

Zdroj: KÚÚK

Výkon rybářského práva mají v Ústeckém kraji členové Českého rybářského svazu, jehož Severočeský územní svaz obhospodařuje 163 rybářských revírů

s úhrnou plochou 5153,5 ha. Výkon rybářského práva je povolen i na 3 soukromých mimopstruhových rybářských revírech s celkovou plochou 15,3 ha.

Úlovky na udici na mimopstruhových a pstruhových rybářských revírech u vybraných druhů ryb za rok 2009

	Mimopstruhové rybářské revíry (ks)	Pstruhové rybářské revíry (ks)
kapr obecný	14 4718	2 214
lín obecný	7 422	171
cejn velký	30 451	219
štika obecná	5 527	124
candát obecný	3 163	57
sumec velký	993	5
pstruh obecný	587	5 618
pstruh duhový	758	14 590
lipan podhorní	112	911
siven americký	16	2 014

Zdroj: Český rybářský svaz

V rámci Českého rybářského svazu se rybáři v našem kraji sdružují v 47 místních organizacích, které jsou základními organizačními jednotkami Svazu a při počtu je 30765 členů, z čehož je 1146 žen a 4104 mládeže je to největší zájmová organizace.

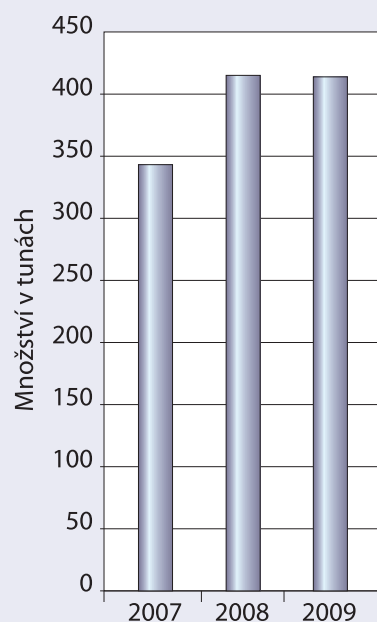
Havárie na rybářských revírech v Ústeckém kraji

Na revírech Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu Ústí nad Labem bylo zaznamenáno v loňském roce sedm havárií s úhynem ryb. Celkově bylo postiženo haváriemi 64 km toků, z toho 6,5 km pstruhových a 57,5 km mimopstruhových toků. Co se týká postižení haváriemi mimopstruhových rybníků a nádrží, tak byla postižena plocha 10,5 ha, zde se jedná o především o sportovní vodu, tedy vodu, kde rybáři provádí výkon rybářského práva. V důsledku havárií došlo k úhynu 5309 kg. ryb a vznikla škoda ve výši 559 010,- Kč.

Lenešický rybník

Úlovky na revírech Českého rybářského svazu v letech 2007–2009

Zdroj: KÚÚK

Odpadové hospodářství Ústeckého kraje je dlouhodobě ovlivněno relativně velkým množstvím průmyslových zařízení a přetrvávající expanzí nových výroben, což je charakterizováno především zvýšenou produkcí stavebních a průmyslových odpadů. Doposud ustálená celková produkce odpadů Ústeckého kraje posledních let, drží se při hranici 2,5 mil. tun odpadů za rok, byla v roce 2008 narušena významným nárůstem na 3,2 mil. tun odpadů za rok a téměř zdvojnásobením roční produkce nebezpečných odpadů. V roce 2009 sice celková produkce odpadů mírně klesá na 2,9 mil. tun, avšak pokračuje navyšování produkce nebezpečných odpadů. Jak bylo zjištěno analýzou dat, tento nový trend posledních dvou let je způsoben především nárůstem objemu odpadů vznikajících v souvislosti se sanacemi starých zátěží (jedná se zejména o sanaci Tlakové plynárny v Úžíně a sanaci areálů Unipetrol RPA a Spolchemie).

Ve srovnání s loňským rokem vzrostl podíl využitých odpadů o 7%, současně mírně poklesl podíl skládkovaných odpadů na 15%. Vzrostlo množství odpadů využitých k terénním úpravám, recyklováním anorganických materiálů, regenerovaných organických látek, kompostovaných odpadů, naopak pokleslo množství odpadů využitých k rekultivaci a technickému zabezpečení skládek. Množství odstraněných odpadů spalováním zůstává na stejné hranici předešlých let.

Produkce komunálního odpadu mírně vzrostla, zejména v položkách zemina a kamení, biologicky rozložitelný odpad, textilní odpad a uliční smetky, zatímco pokles výtěžnosti kovů spojený se snížením výkupních cen ve sběrných přetrvává již druhým rokem. Množství využitých komunálních odpadů se oproti r. 2008 více než zdvojnásobilo. Tento nárůst souvisí zejména se zvýšením produkce zemin, které jsou využívány k terénním úpravám a dále např. se zavedením nového systému sběru a využití textilního odpadu. Firma Koutecký s.r.o. zabývající se sběrem a úpravou textilního odpadu již řadu let zvyšuje výtěžnost a využítí této komodity v Ústeckém kraji více než pětinašobně zavedením pilotního projektu KOUTEX. Díky tomuto projektu byly ve městech a obcích Ústeckého kraje rozmístěny sběrné nádoby na odložené neznečištěné oděvy z komunální sféry, které jsou v provozovně Duchcov tříděny, a v případě možnosti dalšího upotřebení předávány charitativním organizacím k distribuci, ostatní textil je pak dále upravován a využíván pro výrobu čistících hadrů.

Množství vytríděného biologicky rozložitelného odpadu vzrostlo o více než 5 000 t, avšak nedošlo tím k očekávanému snížení produkce směsného komunálního odpadu, naopak jeho produkce vzrostla o více než 2 000 t. Nastupující separátní sběr BRKO je využíván přednostně pro odpady ze zahrad, které se

do systému komunálních odpadů dosud nedostaly, neboť byly kompostovány na zahradách u rodinných domů.

Hlavními producenty odpadů Ústeckého kraje jsou Mondi Štětí, a.s., AGC Automotive Czech a.s. (Bílina), ACTHERM, spol. s r.o. (provozovna Chomutov) a dále stavební a sanační firmy.

K největším producentům nebezpečných odpadů v roce 2009 patří především společnosti provádějící sanační práce. Jsou to zejména: Dekonta, a.s. (Tlaková plynárna Úžín, Ústí nad Labem), AVE CZ odpadové hospodářství (Unipetrol RPA, Litvínov), GEOSAN GROUP, a.s. (Spolchemie, Ústí nad Labem), Purum s.r.o. (bývalý areál ROSS, Roudnice nad Labem).

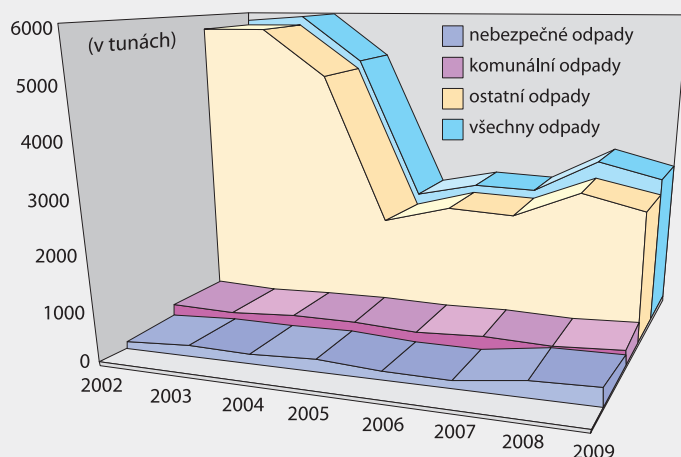
Kromě produkce stavebních a demoličních odpadů ze sanačních prací jsou dalšími významnými producenty nebezpečných odpadů: Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s. (organická halogenovaná rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy), Eurosup spol. s r. o. (průsaková voda ze skládky Lukavec), Magnesium Elektron CZ s.r.o. (solné strusky), Alcan Děčín Extrusions s.r.o. (hořlavé stěry).

Mezi nejvýznamnější zařízení na odstraňování odpadů patří skládky: Všebořice – Podhoří (Ústí nad Labem), Tušimice (Kadaň), Celio (Litvínov), Modlany (Teplice), SONO (Lovosice), Orlík (Děčín), a dále spalovna nebezpečných odpadů SITA CZ a.s. (Ústí nad Labem).

Nejvýznamnější zařízení na využívání odpadů jsou: Lafarge Cement, a. s. (Čížkovice) – energetické využití odpadů a výroba paliva z odpadů, AGC Flat Glass Czech a.s. (Teplice) – recyklace skla, NEXTA s.r.o. (Teplice) – recyklace stavebních odpadů, kompostárna Ahníkov (Chomutov) a kompostárna EKODENDRA, s.r.o. (Teplice), CANNONER a.s. (Horní Jiřetín) – recyklace kovů, Papírna APIS (Česká Kamenice). Mezi nejvýznamnější zpracovatele autovraků patří firmy: Boris Košťák – AQUA SERVIS (Žatec) a Stanislav Mazan (Teplice).

V roce 2009 vznikla na území Ústeckého kraje nová třídírna papírových

Vývoj produkce odpadů v Ústeckém kraji v letech 2002–2009

Zdroj: KÚÚK.

Produkce a nakládání s odpady v Ústeckém kraji v roce 2009 (tis. t)

Produkce a způsob nakládání	Kategorie odpad	
	Ostatní	Nebezpečný
Produkce odpadů celkem	2 608,97	373,12
Úprava nebo využití odpadů	2 302,73	177,6
Odstranění skládkováním	458,85	7,46
Odstranění spalováním	0,64	15,37

Zdroj: KÚÚK.

Přehled provozovaných skládek v Ústeckém kraji v roce 2009

Počet provozovaných skládek celkem	15
Skládky skupiny S-IO	2
Skládky skupiny S-OO	9
Skládky skupiny S-NO	2
Skládky víceskupinové S-NO + S-IO + S-OO	1
Skládky víceskupinové S-OO + S-IO	0
Skládky víceskupinové S-OO + S-ON	1

Zdroj: KÚÚK.

a plastových obalů Marius Pedersen a.s. (Teplice), a další dvě zařízení na zpracování autovraků DEMAS s.r.o. (Spořice) a VODEST s.r.o. (Vroutek). Dále zde vzniklo několik nových sběrů a výkupu odpadů a recyklačních center stavebních odpadů. Řada stávajících zařízení byla v tomto roce dovybavena z dotací poskytnutých v rámci Operačního programu životního prostředí v prioritní ose č. 4 z Evropských fondů.

Aktuální seznam všech provozovaných zařízení ke sběru, výkupu, odstranění nebo využívání odpadů v Ústeckém kraji je uveden na webových stránkách Ústeckého kraje (<http://web-souhlasy.kr-ustecky.cz/>).

V roce 2009 pokračoval společný projekt Ministerstva životního prostředí a Ústeckého kraje „Sběrné nádoby do veřejných institucí a zejména do školských zařízení“, díky němuž 111 školských zařízení a 11 veřejných institucí v tomto získalo celkem 2660 ks sběrných nádob na tříděný komunální odpad. Předmětem distribuce byly jak kovové tak plastové nádoby na tříděný odpad do interiéru, venkovní pojízdné nádoby pro sportovní akce či venkovní kompostéry. Součástí projektu byla též informační a mediální kampaň týkající se odděleného sběru komunálních odpadů.

Na výtěžnosti separovaného komunálního odpadu (zejména papíru)

v Ústeckém kraji se v roce 2009 významněji projevila hospodářská krize. Oproti narůstajícímu trendu předchozích let došlo v roce 2009 ke snížení výtěžnosti tříděného sběru o 6 %, v absolutních číslech to znamená, že v současné době obyvatelé Ústeckého kraje vytřídí 28,2 kg odpadu na osobu a rok. Výtěžnost nádobového sběru tříděného odpadu sice v tomto roce stoupla, významně však poklesla v případě sběru nenádobového. Oproti loňskému roku kleslo celkové množství vytříděného papíru, množství ostatních komodit (plast, sklo, nápojový karton) naopak mírně vzrostlo. Díky společnému již pětiletému projektu autorizovan

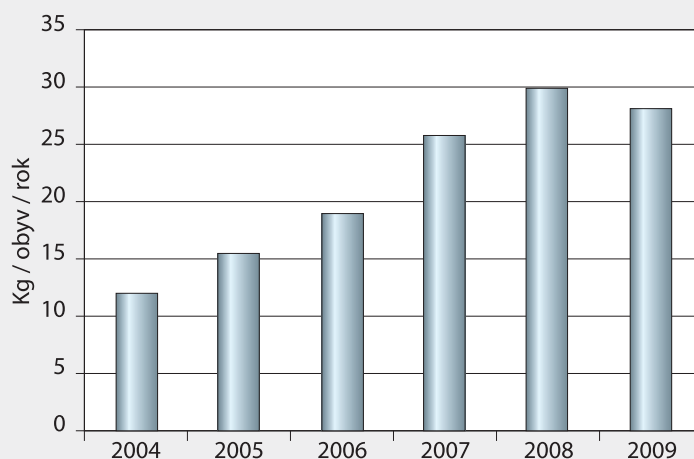
vané obalové společnosti EKO-KOM a Ústeckého kraje v roce 2009 přibýlo v Ústeckém kraji 529 sběrných nádob na tříděný odpad. Obyvatelé Ústeckého kraje tak nyní mají k dispozici cca 13 500 kontejnerů na tříděný odpad. Do třídění komunálního odpadu je již intenzivně zapojeno 345 měst a obcí Ústeckého kraje, tzn. že pouze 9 obcí ještě zapojeno není.

Součástí výše uvedeného projektu je také krajská komunikační kampaň, která zahrnuje projekt školního vzdělávacího programu „Třídíme ve škole“ a soutěž obcí v třídění odpadů „Sklenná popelnice“. V roce 2009 se v této soutěži na předních místech umístily Česká Kamenice, Krásná Lípa a Louny v kategorii měst a Doubice (okr. Děčín), Staňkovice (okr. Litoměřice), Záluží (okr. Litoměřice) v kategorii obcí.

V roce 2009 pokračoval nárůst výtěžnosti sběru elektrozařízení. Množství zpětně odebraných elektrozařízení v Ústeckém kraji v tomto roce vzrostlo na 3,27 kg/osobu. Hlavním důvodem je pokračující rozšiřování sběrné sítě a osvěta občanů.

Ke dni 16. 7. 2009 byl ukončen provoz skládek inertních odpadů Hrabák a Rvenice a skládky ostatních odpadů Úštěk, které nesplňovaly podmínky provozování podle implementované evropské směrnice o skládkách 1999/31/EC.

Vývoj výtěžnosti tříděného sběru v Ústeckém kraji v letech 2004–2009

Zdroj: KÚÚK.

Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěž (SEZ) je považována lokalita, kde se vyskytuje závažná kontaminace podzemních vod, povrchových vod, horninového prostředí nebo stavebních konstrukcí, která ohrožuje zdraví člověka nebo složky životního prostředí a původce dané kontaminace již neexistuje nebo není znám.

K řešení SEZ se přistoupilo hned na začátku devadesátých let 20. století. Stát i soukromé subjekty již vynaložily na odstranění a posouzení rizikosti jednotlivých lokalit nemalé finanční prostředky. Jejich největším zdrojem je privatizační účet, který po zániku Fondu národního majetku, spravuje Ministerstvo financí ČR. Z těchto peněz jsou sanovány SEZ, které se stát zavázal řešit při privatizaci státních podniků. Nově vzniklé soukromé společnosti uzavřely tzv. Ekologickou smlouvu, na základě které jsou sanovány jejich kontaminované areály.

V Ústeckém kraji mají ekologickou smlouvu uzavřeny následující subjekty:

Unipetrol, Spolek pro chemickou a hutní výrobu, Labyrint CZ a Menci Guss (bývalý areál Agrozet Roudnice), Mois a Actherm (bývalé Válcovny trub Chomutov), Kovošrot, Hutní druho-výroba (bývalé Železárny Chomutov), Měď Povrly, Tlaková plynárna Ústí

Vrtání kotev na rtuťové lokalitě v areálu Spolchemie

nad Labem, RWE (několik lokalit bývalého Severočeského plynárenského podniku), Benzina, s.r.o. (několik lokalit po čerpacích stanicích pohonných hmot bývalého státního podniku Benzina) a Hartmann-RICO v Mostě.

Sanace na základě ekologické smlouvy již byly ukončeny v areálech bývalých podniků: Tonaso Neštěmice, ZPA Ústí nad Labem, HS Skalka st. statku Lovosice, Severočeské chemické závody Lovosice, Benar, Ferox-Děčín, Mikov - Mikulášovice, TOS Varnsdorf, Válcovny trub Chomutov (část Karbosorb), Enaspol Velvěty.

Na základě inventarizace SEZ, bylo v kraji identifikováno 566 lokalit se SEZ.

Tento seznam v sobě mimo jiné zahrnuje i lokality, na kterých je již sanace prováděna nebo byla dokončena a ty lokality, na kterých byla provedena analýza rizika na jejímž základě může být navržen způsob sanace. Ze seznamu, bylo vybráno 255 lokalit, u kterých je předpoklad, že ekologická zátěž je závažná. Z těchto 255 bylo na základě usnesení Zastupitelstva ÚK vybráno 16 lokalit, jejichž řešení je pro kraj prioritou.

V roce 2009 zadal Ústecký kraj zpracování projektů na provedení analýzy rizika lokalit, u kterých je možnost získání finanční podpory v rámci Operačního programu životního prostředí, oblast podpory 4.2 - Odstraňování starých ekologických zátěží. Z 16 posuzovaných lokalit byly vybrány Duchcov-TDV, Teplice Renotex, Litoměřice-koželužna, pro které byl zpracován projekt na analýzu rizika a byla podána žádost na Státní fond životního prostředí o finanční podporu z Operačního programu.

V roce 2009 stejně jako v roce 2008 probíhaly nejvýznamnější sanační práce v petrochemickém komplexu v Záluží a jeho okolí, v areálu Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem a v areálu Tlakové plynárny Ústí nad Labem, které jsou financovány na základě ekologické smlouvy ministerstvem financí.

Hloubení podzemní těsnicí stěny v areálu Spolchemie

Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta

Pod pojmem ekologická výchova v nejširším slova smyslu je nutno chápat veškeré výchovně vzdělávací působení, jehož cílem je zvyšovat spoluodpovědnost za současný i budoucí stav přírody a životního prostředí. Cílem je rovněž utváření ekologicky příznivé hodnotové orientace lidí s důrazem na dobrovolnou střídmost, na nekonsumní a duchovní kvality života. Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta má přispívat k přijetí zodpovědnosti za stav životního prostředí a zároveň k vytváření podmínek pro konkrétní zapojení jednotlivce do ochrany životního prostředí.

V Ústeckém kraji je ekologická výchova podporována na základě vyhlášeného „Programu rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji na období 2009–2012“. V tomto programu jsou 4 dotační tituly, které jsou zaměřeny pro školská zařízení, veřejnost, tak i pro nestátní neziskové organizace, obce apod. V roce 2009 bylo schváleno a podpořeno 11 projektů v celkové výši poskytnuté dotace 298 000,- Kč. Podpořené projekty byly zaměřeny na organizované i neorganizované skupiny dětí a mládeže včetně zapojení jejich rodičů, a dále na širokou veřejnost, dob-

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže „Třídíme ve škole“ na Krajském úřadu Ústeckého kraje

rovolníky a obyvatelé dotčených území. Cílem projektů bylo podávání informací o přírodních zákonitostech, motivace k utváření si názorů a postojů k životnímu prostředí, objektivnímu hodnocení ekologických problémů a k odhalování vztahů člověka a přírody. Zároveň byl kladen důraz na motivování účastníků projektů k aktivnímu zapojení do péče o životní prostředí. Další oblastí, která byla z programu podpořena je osvěta

v třídění odpadu, a to zejména formou osvojování si správných návyků při třídění odpadů, minimalizace vzniku odpadu, včetně kampaně proti černým skládkám.

V roce 2009 pokračovala ekologická výchova v rámci projektu „Třídíme ve škole“. Cílem projektu je zvýšení povědomí o třídění odpadů prostřednictvím formy environmentální výuky a mezipředmětového vzdělávání. Žáci a studenti přihlášených základních a středních škol plnili řadu úkolů na téma odpadové hospodářství. Součástí projektu bylo uspořádání několika odborných exkurzí, kterých se účastnila řada soutěžících.

Nejúspěšnějšími byli v literární soutěži Lucie Formanová ze ZŠ a MŠ Povrly, ve vědomostním kvízu Tým Gymnázia Ústí n. L. – Jateční ul. a v powerpointové prezentaci: Jan Šeda a Vojtěch Césa ze ZŠ Údlice.

Speciální ceny za prezentace z exkurzí získaly ZŠ Lidická ul. Bílina, ZŠ Albrechtická Most a ZŠ Třebenice.

Za celkově nejlepší výsledky v projektu byla oceněna prvním místem ZŠ a MŠ Povrly, kterou na druhém místě následovalo Gymnázium Ústí nad Labem a jako třetí se umístila ZŠ Okružní Most.

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže „Třídíme ve škole“ na lodi Porta Bohemica

V oblasti jakosti povrchových vod především stále přetrvává nepříznivá situace v řece Bílině, která je stále nadměrně zatěžována odpadními vodami vznikajícími především na zdrojích v mostecké průmyslové aglomeraci. Toto zatížení se projevuje zejména dlouhodobě zhoršenými parametry kyslíkového režimu, které zejména v letních měsících mohou kdykoliv přerůst v anoxii doprovázenou masivním úhynem vodních organismů. V prosinci 2009 byla navíc Bílina zasažena vodohospodářskou havárií, způsobenou únikem pyrolýzních benzínů z Unipetrolu Litvínov do Bílého potoka.

Závažnou událostí byla rovněž provozní havárie na městské čistírně odpadních vod v Ústí nad Labem – Neštětčicích v září 2009, na niž se podílelo mimo jiné i její nadměrné zatížení organickým znečištěním a která způsobila téměř měsíční částečnou odstávku zařízení s přímým dopadem na jakost vypouštěných odpadních vod.

Přes celkově příznivý vývoj zůstala stále neuspokojivá situace v jakosti vody na některých drobných tocích nadměrně zatížených znečištěním ze zdrojů komunálních odpadních vod a rovněž se nepodařilo zvrátit dlouhodobě negativní trend v zatížení povrchových vod rozpuštěnými anorganickými látkami z průmyslových zdrojů.

V oblasti srážkooodtokových poměrů a vodní bilance je třeba nadále usilovat o omezování povrchového odtoku racionálním nakládáním s dešťovými vodami a snižováním odtokových koeficientů při přípravě a realizaci stavebních investic, v územním plánování a při pozemkových úpravách. Průřezové uplatňování protierozních a protipovodňových hledisek při všech těchto činnostech dosud není pravidlem a prosazuje se jen postupně.

Dominantním způsobem odstraňování odpadů bylo v Ústeckém kraji

i nadále skládkování, což je problémem zejména u směsného komunálního odpadu s nadměrným podílem biologicky rozložitelné složky. Dosaďovaný vývoj tak již neumožňuje splnit na území kraje mezinárodní závazky státu týkající se postupného odklonění biologicky rozložitelných odpadů od zneškodňování skládkováním.

Jako prioritní lze v současné době z hlediska ochrany ovzduší považovat postupnou obnovu stávajících uhelných elektráren (stávající zvláště velké spalovací zdroje), které jsou provozovány s nízkou účinností spalování paliv a výroby elektrické energie. Tyto zdroje nebudou za stávajícího technického vybavení schopny plnit požadavky právních předpisů na úseku ochrany ovzduší, které pro další období zpřísňují emisní limity pro vypouštěné znečišťující látky. Byly zahájeny přípravné práce pro výstavbu nového paroplynového bloku v Počeradech (ČEZ, a.s.), pro komplexní obnovu elektrárny Pruněrov II (ČEZ, a.s.) a pro výstavbu nového uhelného bloku v Teplárně Komořany (United Energy, a.s.). Vlastní realizace rekonstrukce uhelných kotlů probíhá v elektrárně Tušimice II (ČEZ, a.s.) a v plném proudu jsou i stavební práce na výstavbě nového bloku v elektrárně Ledvice (ČEZ, a.s.). Budoucí obnova velkých uhelných zdrojů se však netýká jenom parních elektráren, ale i podnikových či městských tepláren, proto i na těchto zdrojích probíhají přípravné práce v různém stupni rozpracovanosti.

Problematickými oblastmi z hlediska kvality ovzduší na území kraje zůstávají hustá automobilová doprava a lokální topeniště na pevná paliva, které jsou významnými producenty polévatého prachu.

Stejně jako v předchozím období byli obyvatelé některých částí kraje vystaveni zvýšené pachové zátěži z průmyslových a zemědělských zdrojů. Současná právní úprava tuto

problematiku řeší jen okrajově a velmi obecně a možnosti příslušných úřadů při řešení nápravy jsou omezené.

V oblasti ochrany přírody byl stěžejním problémem pokračující úbytek biodiverzity, jejíž úroveň v Ústeckém kraji přesto až dosud výrazně převyšuje průměrnou evropskou úroveň. V důsledku přelomových změn ve způsobu využívání krajiny pokračoval i nadále postupný zánik celých fyziotypů, jako jsou mezofilní louky, slaniska nebo písčiny. Pokračovalo rovněž zalesňování opuštěných pastvin s druhově bohatými teplomilnými trávníky s vysokým zastoupením silně a kriticky ohrožených druhů rostlin a živočichů i horských luk, často zřejmě s využitím dotací z veřejných zdrojů.

Nepodařilo se prosadit v legislativní a správní rovině systémovou revizi rekultivačních závazků u pozemků ovlivněných těžbou, která by umožnila podpořit mnohdy mimořádnou úroveň biodiverzity na těchto plochách systematickým zapojením přírodních procesů. Nadále tak v některých případech docházelo ke zbytečnému plýtvání a ztrátám na biodiverzitě při neúčelné rekultivaci jinak obtížně využitelných pozemků, popřípadě při samoučelném využívání odpadů k terénním úpravám.

I nadále docházelo k postupné změně krajinného rázu v některých lokalitách Krušných hor v souvislosti s výstavbou větrných elektráren, a na území celého kraje v souvislosti s výstavbou fotovoltaických elektráren.

Zdravotní stav porostů smrku pichlavého v Krušných horách se dále významně zhoršil v důsledku plošného napadení patogenní houbou kloubnatkou smrkovou, což si vynucuje významné urychlení přeměny těchto porostů na porosty se stabilní druhovou skladbou a vytváří tlak na mobilizaci dodatečných finančních zdrojů na její realizaci.

Kontaktní adresy důležitých institucí v Ústeckém kraji

- **Krajský úřad Ústeckého kraje**
Odbor životního prostředí a zemědělství
Stroupežnického 1326/16, 400 01 Ústí nad Labem
www.kr-ustecky.cz
e-mail: kraj@kr-ustecky.cz
- **Česká inspekce životního prostředí**
Oblastní inspektorát Ústí nad Labem
Výstupní 1644, 400 07 Ústí nad Labem
www.cizp.cz
e-mail: public@ul.cizp.cz
- **Český hydrometeorologický ústav**
pobočka Ústí nad Labem
Pošt. schránka 2 - pošta 11, 400 11
Ústí nad Labem-Kočkov
www.chmi.cz/poboc/UL/index.html
e-mail: ul@chmi.cz
- **Povodí Ohře, státní podnik**
Bezručova 4219, 430 03 Chomutov
www.poh.cz
e-mail: poh@poh.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti České středohoří**
Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
www.ceskestredohori.ochranaprirody.cz
e-mail: cstred@nature.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti Labské pískovce**
Teplická 424/69, 405 02 Děčín I
www.labskepiskovce.ochranaprirody.cz
e-mail: labpis@nature.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti Lužické hory**
Školní 12, 471 25 Jablonné v Podještědí
www.luzickehory.ochranaprirody.cz
e-mail: luzhory@nature.cz
- **Správa Národního parku České Švýcarsko**
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
www.npcs.cz
e-mail: n.park@npcs.cz
- **Lesy ČR – oblastní inspektorát**
Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice
www.lesy-cr.cz
e-mail: oi33@lesy-cr.cz
- **Povodí Labe, státní podnik**
závod Roudnice nad Labem
Nábřeží 311, 413 01 Roudnice nad Labem
www.pla.cz
e-mail: labe@pla.cz
- **Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.**
Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
www.rra.cz
e-mail: rra@rra.cz

Zdroje dat

- Krajský úřad Ústeckého kraje
- Cenia, česká informační agentura životního prostředí
- Český statistický úřad
- Český hydrometeorologický ústav
- Český úřad zeměměřičský a katastrální
- Česká inspekce životního prostředí
- Český rybářský svaz
- Czech Coal Group
- EKO-KOM, a.s.
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo životního prostředí
- Povodí Labe, s.p.
- Plán oblasti povodí Ohře a Dolního Labe
- Povodí Ohře, s. p.
- Palivový kombinát Ústí, s.p.
- Severočeské doly, a.s.
- Svaz pěstitelů chmele České republiky
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Žatec
- Ústřední seznam ochrany přírody
- Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
- Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Seznam použitých zkratek

AOPK ČR	– Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BPS	– bioplynová stanice
CCG	– Czech Coal Group
ČHMÚ	– Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	– Česká inspekce životního prostředí
ČOV	– čistírna odpadních vod
ČRS	– Český rybářský svaz
ČSÚ	– Český statistický úřad
ERÚ	– Energetický regulační úřad
ES	– Elektrizační soustava
EU	– Evropská unie
EVL	– Evropsky významná lokalita
EVVO	– Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji
CHKO	– chráněná krajinná oblast
KÚ	– krajský úřad
LČR	– Lesy České republiky, s.p.
LHC	– Lesní hospodářský celek
LHP	– Lesní hospodářský plán
MP, P	– mimopstruhové vody, pstruhové vody
MŽP ČR	– Ministerstvo životního prostředí ČR
MUS	– Mostecká uhelná společnost
NP	– národní park
NPP	– národní přírodní památka
NPR	– národní přírodní rezervace
OPŽP	– Operační program životního prostředí
ORP	– obec s rozšířenou působností

PO	– ptačí oblast
POH	– Plán odpadového hospodářství
PP	– přírodní památka
PR	– přírodní rezervace
REZZO	– Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
REZZO 1	– zvláště velké a velké stacionární zdroje znečišťování ovzduší
REZZO 2	– střední stacionární zdroje znečišťování ovzduší
REZZO 3	– malé stacionární zdroje znečišťování ovzduší
REZZO 4	– mobilní zdroje (doprava)
SEA	– posuzování koncepcí
SEKM	– Systém evidence kontaminovaných míst
SEZ	– stará ekologická zátěž
SFŽP	– státní fond životního prostředí
SHP	– Severočeská hnědouhelná pánev
SD	– Severočeské doly
S-IO	– skládka inertního odpadu
S-OO	– skládka ostatního odpadu
S-NO	– skládka nebezpečného odpadu
TZL	– tuhé znečišťující látky
ÚSES	– Územní systém ekologické stability
VKP	– významný krajinný prvek
VOC	– těkavé organické látky
VÚZT	– Výzkumný ústav zemědělské techniky
ZCHÚ	– zvláště chráněné území
ZÚR	– zásady územního rozvoje

Některé vzácné houby v Ústeckém kraji

baňka velkokališná (*Sarcosphaera coronaria*) – EN

hřib bronzový (*Boletus aereus*) – VU

liška Friesova (*Cantharellus friesii*) – VU

houževnatec tygrovaný (*Lentinus tigrinus*)

hřib nachový (*Boletus rhodopurpureus*) – CR

míhavka vodní (*Vibrissia truncorum*) – NT

mozkovka rosolovitá (*Ascotremella faginea*) – SO, VU

Kategorie ohrožených druhů podle vyhlášky
395/1992 Sb. k zákonu o ochraně přírody a krajiny ČR:

O – ohrožený
SO – silně ohrožený

KO – kriticky ohrožený

Kategorie podle Červeného seznamu hub
(makromycetů) ČR:

EX – neznámý druh
CR – kriticky ohrožený druh

EN – ohrožený druh
VU – zranitelný druh

NT – téměř ohrožený druh

Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje

Foto:

**archiv Krajského úřadu Ústeckého kraje,
odboru životního prostředí a zemědělství
a Jiří Svoboda**

Texty:

**Odbor životního prostředí
a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje,
tiskové oddělení Ústeckého kraje**

**Grafický návrh, DTP a tisk:
Imagine Media, s.r.o.**